

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ VISUOMENINIS IR KULTŪRINIS GYVENIMAS SAVAITRAŠTIS
EINA KAS PENKTAIDENI

AMERIKA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"AMERIKA"
Published by
Lithuanian Universal Bureau, Inc.
417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EV 8-7012

Entered as second-class matter February 16, 1948, at the post office at Brooklyn, New York, under the Act of March 3, 1879

METAI XVII

PENKTAIDENIS, VASARIO -FEBR. 23, 1951.

Nr. 8 (957)

Kaina 10c.

NEW YORKAS ŠVENCIA VASARIO 16

Dr. V. A. DAMBRAVA

Atsilbus Tėvynės sūnūs
Didžiajį praeitį atminę,
Pagindys vargai galūnūs,
Ugnimi uždegę krūtine.

(Malronis)

Praejusį sekmadienį (II.18) New Yorko Webster salė, kurioje įvyko Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 33 metų sukakties minėjimas, buvo pilnaitė.

Minėjimą atidarė New Yorko Lietuvių Tarybos narys P. Mikalauskas, invokaciją perskaitė Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Gurinskas, o Angelių Karalienės parapijos choras sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus, Maldą už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir Maldą už Tėvynę.

Minėjimui pravedti pakviestas ALT narys Juozas Laučka, kuriam neginčijamai priklauso nuopelnas už sklandžiai, lietuviškoje dvasioje ir optimizmo ženklu praveistą minėjimą, metę motto, kuris kartu yra ir ALT šūkis: Amerikos pergalė, Nepriklausoma Lietuva ir laisvas pasaulis!

LAIC direktorius adv. K. Jurgėla pasirodė su pluoštu minėjimo proga gautų sveikinimų. Minėjimo dalyvius raštu sveikino mūsų ministras Pov. Zadeikis, kelios dešimtys Senato ir Atstovų Rūmų narių ir visa eilė kitų JAV vyriausybės pareigūnų. Visi jie pareiškė įsitikinimą, kad Lietuvai greitai taps vėl nepriklausoma.

JAV Kongreso nario kalba

Victor L. Anfuso, Kongreso narys iš Brooklyno, buvo pirmasis išsamią sveikinimo kalbą pasakęs svečias. Jis priminė, kad SSSR, kurioje kasmet keturi su puse milijonu gyventojų miršta kalėjimuose ar Sibire, kurioje net vaikai yra vyriausybės ir vienos bei vienintelės partijos — ne tėvų — nuosavybė, turės būti byrėti, nes, kaip Linkolnas pasakė, žmonės negali būti pusiau laisvi ir pusiau vergai. Negali būti nė taikos be laisvės!

JAV Valstybės Departamento 1940. VII. 23 pareiškimas, kuriuo JAV pasisakė nepripažinti Lietuvos įjungimo į SSSR, šiandien galioja nuo pirmos iki paskutinės raidės. Lietuvis — žmogaus teisių jokia jėga ir jokia vyriausybė negalinti išplėsti. SSSR už genocidą nusikaltimus, vykdomus Lietuvoje, atsakys — sunkiai atsakys ir už vien tik šį mėnesį Sibiran ištremtų 20.000 lietuvių! Tas, kas vyksta šiandien Korejoje — vieną dieną, vyks visur, ir komunizmo pančiai bus sutrupinti!

ALT pirmininkas tribūnoje

ALT pirmininkas red. Leonardas Šimutis, kuris jau vienuoliktą kartą stovi lietuviškų jėgų derinimo vadovybėje, buvo antrasis svečias kalbėtojas. "Šiandien, kada mūsų tauta yra agonijoje, išgyvendama baisią, svetimos okupacijos tragediją, tik mirusieji gali būti atleisti nuo lietuviškos pareigos atlikimo". Šiais žodžiais prabilo kalbėtojas, pabrėždamas, kad žiaurūs aidišiančio Lietuvos Himno žodžius: "Is praeities Tavo sūnūs te stiprių semia..." Vardan tos Lietuvos vienybės teardai!" Red. L. Šimutis nurodė, kad, jeigu lietuviuose nebūtų buvusi gyva Lietuvos praeities dvasia, mūsų tauta, po tiek karinių ir vargų, būtų seniai mirusi. Didingoji Lietuvos praeities dvasia mus saugojo ir saugos — saugos tol, kol bent vienas lietuvis bus gyvas.

Amerikos lietuvių taip pat dirbo, garbingosios praeities skatinimai. Ir jie, kaip Lietuvos

kareivėliai, kurie ėjo ugnį prieš galingesnes kariuomenes, kad mes gyventume, paliko nebaigtas mokyklas ir pelineginius darbus, aktyviai įsijungdami į Lietuvos laisvinimo, o, kiek vėliau, ir jos išlaikymo darbą.

Gyvieji šaukia!

Gailiai riedančios ašaros senosios kartos vyrų ir moterų skruostais tuos širdies žodžius tik patvirtino. Treminių veidai taip pat bylojo, kad iš tikro už mokslą ir gražias laisvojo gyvenimo dienas — už tai, ką jie gavo ir ką jie dabar turi — padėka turi priklausti ir seniesiems Amerikos lietuviams...

Po trumpos Amerikos lietuvių veiklos apžvalgos, nurodymas ir tas pastangas, kurias jie iki paskutinės dienos dėjo, kad Tėvynėje pasilikę nepalūžę, ALT pirm. L. Šimutis savo kalbą baigė, atpasakodamas vieną savo sapną. Jis regėjo, kaip tėviškės koplyčios išėjusi baltutėlė jo motina ir, paėmusi jį už rankos, vedė per kapus visų tų, kurie kovojo už Lietuvos laisvę. Motina jam parodžiusi už kapų liepsnose skęstantį miestelį, šurpūs dejavimus ir aimanus, o pakapėje upę lyg krauju srūvančią. Ji pasakiusi: "Sūnau, gyvieji šaukiaisi pagalbos. Tu esi gyvas ir laisvas — eik ir padėk."

Sužadintas, virpančiu balsu, šis išvargis ir ligos kankinamas kalbėtojas, išskęs ranką pasakė: "Aš jaučiu, aš jaučiu ir dabar ištįstą savo motinos ranką, vedančią mane per kapynius... Lietuvis, nes esame gyvi ir laisvi — eikime ir padėkime jiems, nes gyvieji lietuvių šaukiaisi mūsų pagalbos..."

Viltis — lietuvių kelias

Trečiasis kalbėtojas, ALT narys J. Tysliava, pabrėžė, kad kol lietuvis nepraras vilties — nežiūrint, ką jis šiaip prarastų — lietuvis nepraras savęs, o jo pradėtoji kova bus laimėta. Lietuvis jau nuo seniai šaukė pranašų balsu, kad Lietuva yra tas tiltas, per kurį raudonajai meškai perėjus, jos nebebus galima sulaukyti. Pasaulis buvęs kurčias. Šiandien toji pati meška eina per kitą tiltą — Korejos ir Kinijos. Tikėkimės, kad šį kartą pasaulis tos klaidos nebe padarys, ir toji meška nusisuks sau sprandą. Baigdamas, kalbėtojas priminė, kad Amerikos lietuvių turi aukoti, ir aukoti tol, kol Lietuva vėl taps nepriklausoma. Piniginės aukos esančios mažas dalykas, piniginius su šiandien fronto mirštančiais mūsų pačių šeimų nariais ar Sibiran ištremtųjų kančiomis.

Vasario 16 aktas yra gyvas

Trumputėję kalboje reljefišku sakiniu prabilo į klausytojus ir buv. VLIK'o Vyk. Tarybos pirmininkas ministras Vaeiovas Sdzikauskas. Primindamas tą faktą, kad Lietuva yra paversta, kad šiandien mus pasiekia tik širdis veria kankinamųjų atodūsiai, ministras prašė šiame gedulo ženkle atsiminti, kad Vasario 16 aktas yra gyvas. Visi turi mažiau sielotis dėl to, kas įvyko. Verčiau reikia kovoti su abejingumu ir aboujumu, — tai mus edančios rūdys. Suglaudus gretas, kovos dvasioje galima ir reikia drąsiai žiūrėti į ateitį, nes nevilčiai pagrindo nėra. Lietuva tebėra nepriklausoma, o yra tik svetimos kariuomenės okupuota. Lietuva bus laisva — tai mūsų šūkis!

Paskutinis kalbėtojas J. Pakla priminė, kad pasaulyje tobulo demokratijos nėra, nežiū-

rint ar tai būtų JAV, ar Lietuva. Lietuva turi savo praeitį ir šėšėlių. Visa tai tepaskatina ieškoti naujų kelių ir sekminesnių priemonių, kartu krepiant demesį į finansinį tautos pajėgumą — ekonominės pažangos laidą.

Meninė dalis

Po visų šių kalbų, vakaro vedėjas susirinkusius nukėlė į muzikos pasaulį. Išgirdome du solistus: Izabelę Motiekaitienę ir Stasį Baranauką. Pradžioje abu solistai padainavo po keturias liaudies dainas, o po to, solistas vienas, o solistė dvi arijas. Programa buvo užbaigta juodviejų duetu. Abu solistai, nežiūrint jau apie penkias valandas užsitęsusių programos, aploclismentais buvo laikomi ant scenos ir prašomi kartoti.

Stasį Baranauką atsimename iš pereinamųjų Nepriklausomybės minėjimo. Šiais metais jo pasirodymas buvo dar įspūdingesnis. Balsas puikiai apvaldytas, išpildyme jaučiama muzikinė kultūra. Balsas lygus, niuansai ryškūs, preciziški, aukštosios gaidos gražiai dengtos. Jei būtų buvę galima reikauti iš jo daugiau, tai tik vieno: daugiau dainų.

Izabelės Motiekaitienės pasirinktas repertuaras buvo taip pat atliktas meniškai ir nuostabiai. Man rodos, kad solistai tinkamai suprato jų paskirtį: įnešti nuotaikos. Net operų ari-

jos buvo parinktos apie Tėvynę, taigi Vasario 16 fone, kiek tas, žinoma, buvo įmanoma. Daug katučių priklausė ir kukliam akomponiatoriui, pianistui Aleksui Mrozinskui.

Taip pasibaigė programa. Po jos buvo laiko susitikti pažįstamus, o kitiems — net pasišokti. Vis dėlto, šokančiųjų tarpe matėsi tik kelios poros. Tiek tremtinių, tiek ir senųjų ateivių dauguma aplenkė barą ir šokių. Jiems Vasario 16 buvo iškilminė rimities ir susikaupimo diena.

Visa programa buvo "Amerikos Balso" užregistruota. Be abejo, ištraukos bus pasijusios ir j Lietuvai.

Minėjimo metu matėsi ir vienas "Amerikos Balso" svarbių pareigūnų — Pabaltijo, o taip pat ir austrų programų organizatorių ir vedėjas Dr. Bauer. Programos vedėjų jį pristačius, Dr. Bauer atsistojo ir susirinkusiuos lietuvių kukliu, bet laisvų galvos nulenkimu pasveikino. Ovacijos nebuvo galo. Tuo buvo išreikšta padėka šiam prieš komunizmą, o kartu ir už mūsų krašto laisvę kovojančiam asmeniui.

Sveikinimo kalbą pasakė ir Estijos vyriausybės atstovas. Minėjime matėsi eilė žymių amerikiečių, New Yorko vicekonsulas Stašinskas bei kiti žymesnieji mūsų veikėjai — visuomenininkai.

"Čia kalba Amerikos Balsas..."

"Dėmesio, dėmesio! Čia kalba Amerikos Balsas — is New Yorko... Kasdien, septynią valandą vakaro Lietuvos laikui..."

Šiais žodžiais "Amerikos Balsas" (Voice of America) pradėjo savo pirmąją transliaciją į Lietuvą, perduodant pirmąją programą, š. m. vasario mėn. 16 dieną. Šioji programa buvo skirta ir Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 33 m. sukakčiai paminėti.

Pirmoji kalba, prasiskverbusi pro geležinę uždangą ir pasiekusi Lietuvą, buvo JAV užs. reik. viceministro Edward Barrett. Ji buvo pradėta šiais žodžiais: — Aš jaučiu turis nepaprastai malonumą dalyvauti lietuvių kalba siunčiamų Amerikos Balso transliacijų atidarymo programoje. Ypač šiandien, Vasario 16, kada lietuviai ir jų gausūs draugai visame pasaulyje švenčia Nepriklausomybės dieną.

JAV visuomenė ir vyriausybė šių transliacijų keliu stengsis perduoti Jums tą gyvą dėmesį ir susirūpinimą, kuriuos ji turi dėl lietuvių tautos gerovės.

Toliau Edward Barrett kalboje buvo sakoma:

— Susirūpinimas, kuris čia jaučiamas dėl lietuvių tautos padėties, nėra naujas... Čionykštės valdžios nusistatymas yra visiems žinomas. JAV žmonės yra nusistatę prieš grobimą, ir tai nepaisant, ar tas grobimas vykdomas tiesiog jėga, ar jį taik grasinant... Ji taip pat smerkia bet kokią kėlimąsi į kitos suvereninės valstybės vidujinius reikalus, ir tai nepaisant, kiek viena gali būti galinga, o kita silpna... Viceministras Ed. Barrett pabrėžė, kad JAV ir šiandien laukia, kokią paties principo nepripažinti Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, palikdamas veikti diplomatinis ir konsularinius Lietuvos atstovus Jungt. Amerikos Valstybėse.

Pabaigoje viceministras perdavė Lietuvos žmonės savo asmeninius, o taip pat ir JAV visuomenės ir vyriausybės vardu siunčiamus sveikinimus. Min. Povilo Zadeikio sveikinimas

— Mano sielei šiandien šventė...

Šiais žodžiais nuostabiai pradėjo Lietuvos Respublikos ministras P. Zadeikis, sveikindamas Tėvynėje esančius mūsų seseris ir brolius 33 m. Lietuvos Nepriklausomybės sukakties proga. Ministras pareiškė gili įsitikinimą, kad Lietuva ir vėl atgaus savo laisvę, kad josios gyventojai, nusikratę sovietiškojo okupanto, vėl galės laisvai tvarkyti savo krašto reikalus.

Trečiasis kalbėtojas

Trečią sveikinimo kalbą siuntė JAV Kongreso narys Daniel Flood. Tarp kitko, jis pareiškė:

Viena iš didžiųjų Amerikos laisvės yrių yra ta, kad jos gyventojai, būdami lojalūs JAV, nenutraukia ryšių ir su mūsų protėvių kilimo kraštais... Tą patį galima pasakyti ir apie mano atstovaujamuosius Amerikos lietuvius... Visi jie... atitinkamai minėsi Vasario 16 — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį... Amerikos lietuvių laukia tos dienos, kada Lietuvos žmonės vėl atgaus teisę pasirinkti savo krašto valdymosi formą ir nustatyti savo tautinio gyvenimo santvarką.

D. Flood savo kalbą baigė, pabrėždamas:

— Kas bus, kas nebus, o Lietuva nepažaus.

Šių trijų kalbų perdavimas įsudarė visą Vasario 16 progą Lietuvon pasiųstą Amerikos Balso (Voice of America) programą. Prisiūstas kalbas lietuviškai Tėvynėje esantiems broliams perdavė (įkalbėjo): Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio reikau viceministro Edward Barrett — Dr. V. A. Dambra, ministras Pov. Zadeikio — plk. K. Grinius ir trečiąją — JAV Kongreso nario D. Flood — Jok. Stukas. Pranešinėjo ir pirmuosius žodžius Lietuvon lietuviškai pasijusė — inž. Pov. Labanauškas.

— Žinios iš Vokietijos rytinės zonos, šį pavasarį ten numatomas įvesti visuotinę karinę prievolę.

Iš Korejos fronto

Korėjos fronte ir pastaroji savaitė praėjo žmonių masės ir pranašesnių technikos kovos ženkle. Kinijos komunistai, vis meta naujas divizijas į frontą, kuriame Jungt. Tautų pajėgos yra sutelkusios naikinančią visų ginklo rūšių ugnį. Žemyno ir laivyno artilerija bei oro pajėgos šiose kovose vaidina pagrindinį vaidmenį, nors, dėl prieš atkaklaus pasipriešinimo, Jungt. Tautų daliniais tenka jį pulti taip pat lengvaisiais pėstininkų ginklais ir net šaltu ginklu. Vienos savaitės būvy amerikiečių daliniai buvo priversti du kartus durtuvis likviduoti besipriešinančius kiniečius. Kovų smarkumą pavaizduoja faktas, jog Jungt. Tautų aviacija yra atlikusi viena diena 1025 kovos skridimus, kurių 250 paremti šavo žemyno daliniais. Dėl šio kovų pobūdžio prieš nuostolius yra labai dideli — kai kuriomis dienomis jie yra netekę ligi 10.993 vyrų viena diena ir bendri nuostoliai nuo sausio 25 d. ligi šiol MacArthur'o štabo žiniomis pasiekė 112.434 vyrų užmuštų, sužeistų ir paimtų į nelaisvę. Britų korespondento, kuris šiomis dienomis lankėsi Peipinge, pranešimu, Mandžūrijoje visos ligoninės taip perpildytos sužeistų, kad dėl vietos stokos ir medicinos personalo trūkumo komunistinės Kinijos vyriausybė tai sudaro didelį rūpestį.

Amerikiečių nuostoliai ligi vasario 15 d. pasiekė 48.000 vyrų — 7.245 užmuštų, 31.395 sužeistų ir 9.395 dingę be žinios. Politinėje srityje Korėjos klausimu pastaromis dienomis neįvyko jokių pakitimų. Sukėlęs daug kalbų ir net nervingumo, ypač anglų tarpe 38 paralelės peržengimo klausimas nustojo savo aktualumo, prez. Trumanui pareiškus, jog Jungt. Tautų daliniais leidimas paralelę peržengti tebegalioja ir kad tai paliktą gen. MacArthur'o nuostoliams, atsivėlgiant į karinį reikalą.

Nuo karo Korėjoje ypač kenčia nesuskaitomi tūkstančiai pabėgėlių. Pietų Korėjos užs. reik. ministras B. C. Limp šiomis dienomis kreipėsi į Jungt. Tautų Korėjos komitetą prašydamas jiems skubios pagalbos, be kurios tūkstančiams pabėgėlių gresia mirtis nuo šalčio.

PARTIZANŲ VEIKLA RYTPRŪSIUOSE

I Vakarų pabėgė ukrainiečių UPA nariai praneša, jog lenkų valdomoj Rytprūsij daly išsivystę stiprus partizaninis veikimas. Jis stipriai reikiiasi ypač Allenšteino rajone, Mozurijoje, Jame dayvauja ukrainiečiai ir prievarta lenkais paversti vietos vokiečiai. Allenšteino, Rastenburgo ir Johannsburgo rajonuose partizanai Sovietų susiėkimui ir štiekimui padarę didelių sunkumų ir nuostolių.

BALANDŽIO 15 PULS JUGOSLAVIJA

Iš čekų pabėgėlių sluogšnių pranešama, jog sovietinis blokas yra numatęs balandžio 15 d. pradėti karą veiksmus prieš Jugoslaviją. Tų pat sluogšnių žiniomis, buvęs komunistinės Čekoslovakijos užs. reik. ministras V. Clementis, kuris neseniai dingo iš Čekoslovakijos, esąs čekų titoistų pasiūstas į Jugoslaviją įspėti dėl šių dalykų Tito, kad jis nebūtų staiga užkluptas. Jis nugalėjęs daug svarbių tuo klausimu dokumentų.

ITALIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA NETENKA DAUG NARIŲ

Paskutiniu laiku pasireiškęs Italijos komunistų skilimas vis didėja. Nariai pradeda iš jos ištotti dešimtimis. Gravinio, Apulijoje, 220 komunistų ir komunistams draugiškų socialistų įteikė savo partinius pažymėjimus vietos krikščionių demokratų partijos sekretoriui ir paprašė juos priimti į krikščionių demokratų partiją.

BADAS RUMUNIJOS

Pabėgėliai iš Rumunijos praneša apie klaidą padėtį Bukaresto ir provincijoj. Bukaresto žmonės valandų valandas stovi eilėse prie krautuvii, kad gautų nusipirkti bent truputį daržovių, pirmiausia svogūnų. Provincijoj beveik visai neįmanoma gauti kukuruzų miltų, kurie sudaro vieną svarbiausių kaimo gyventojų maisto dalykų. Padėtį ypačiai pasunkina menki darbininkų atlyginimai — didžiųjų kolchozų direktoriai, kurių vietos specialiai rezervuotos Sovietų piliečiams, gauna i mėnesį 100.000 lejų, policininkas 10.000 o darbininkas vos 6.000.

— JAV, Anglija ir Prancūzija įteikė Sovietams notas, kuriose reikalaujama, kad planuojamoji keturių konferencijoj būtų aptvarstyta Sovietų satelitų apginklavimas, kuris sudaro grėsmę kaimyniams kraštams.

— JAV aviacijos vadovybė paskelbė, jog naujas mažesnes, bet didesnės jėgos gazolino želatinos bombas pradėjo gaminti Japonijoj. Ligišiolinės bombos turėjo 120 galionų gazolino, o naujosios — 90 galionų.

VELIAUSIOS ŽINIOS

• JAV apeliacinis teismas atmetų septynių pasmerktų mirti karo nusikaltėlių nacių prašymą atidėti jiems bausmės vykdymą ir pritaikinti Habeas Corpus jų bylos atveju.

• JAV numato sudaryti su Austrija ir Naująja Zelandija pakta, kuris vėliau būtų išplėstas pagal Atlanto pakto pavyzdį.

• Gen. MacArthuras vėl lankėsi Korėjos fronte ir įsakė jo vadovaujamiems Jungt. Tautų daliniams perimti iniciatyvą į savo rankas ir pradėti ofensyvą.

• Numatoma, kad pasikalbėjimai keturių didžiųjų valstybių konferencijos reikalu prasidės kovo 5 d. Paryžiuje.

• JAV armija pareiškė, jog nenumatoma daugiau daugiau Tautinės Gvardijos divizijų šaukti į aktyvią karo tarnybą, jei pasaulinė padėtis nepablogės.

• Japonijos min. pirm. Yoshida pasisakė už JAV dalinių pasilikimą Japonijoj ir po taikos sutarties pasirašymo, jei JAV to pageidauja.

VAKARŲ VOKIETIJAI NEUTRALIZAVIMAS YRA NEPRIIMTINAS

sako kancleris Adenauer Vakarų Vokietijos kancleris Dr. K. Adenauer pareiškė, jog ryšium su planuojama keturių konferencija kybo Vakarų Vokietijos neutralizavimo pavojus. Adenaueris prieš tai pasisakė, nurodymas, jog tasai neutralizavimas būtų Vakarų Vokietijos išdavimas Sovietams.

MIRĖ ANDRÉ GIDE

Sudaugęs 81 metų amžiaus, Paryžiuje mirė 1947 m. Nobelio literatūros premijos laureatas André Gide.

A. Gide savo laikų buvo pastarųjų komunistas ir 1933 m. M. Gorkio minėjimo proga net pasakė Maskvos Raudonojoj aikštėj kalbą. Bet antrą kartą atsilankęs Sovietuose, jis taip nu įsivylė, kad nusisuko nuo jų ir net išleido prieš juos nukreiptą knygą "Grįžimas iš Sovietų Sąjungos".

RUOSIA VAKARŲ EUROPOS OKUPACIJOS PLANĄ

Sovietų Rusija ruošia planus Vakarų Europos okupacijai. Politbiure tam tikslui sudarytas teisių skyrius, kuriam pirmininkauja pats Višinskis.

Tas skyrius turi sudaryti politinius statusus Vokietijai, Italijai, Prancūzijai, Ispanijai, Austrijai, ir kitiems kraštams, kurių kompartijų atstovai yra pakviesti į Maskvą tuose darbuose dalyvauti kaip patarėjai.

Rusijoje taigai ruošiamas ir okupacinis personalas visiems kraštams.

— Gynybos sekretorius Marshallis Senato gynybos komitei posėdyje pareiškė, jog JAV numato pasiųsti į Europą dar 100.000 karių, tarp kurių keturias pilnai kautynėms pasiruošusias divizijas. Tuo būdu JAV pajėgos Europoje būtų sustiprintos ligi 197.000 vyrų, o įskaitant Viduržemio jūros laivyno ir aviacijos pajėgas, jos siektų 250.000 vyrų.

— Paryžiuje keletas šimtų komunistų bandė demonstruoti, protestuodami prieš Europos ir vokiečių — ginklavimą. Policija demonstrantus išvaikė.

— Amerikiečių ir Britų laivynas dideliu paradu baigė Viduržemio jūroje didžiausius po karo manevrus.

— Indijos parlamentas dar metams prailgino vyriausybę įgaliojimą sumti visus asmenis, kurie įtariamai perversmo ruošimu.

— Jau Atstovų Rūmų priimtą laivyno statybos programą priėmė ir Senato gynybos komisija. Manoma, kad ji greit bus ir Senato priimta.

LEIDZIA LIETUVIŲ
UNIVERSALIS BIURAS, INC.
KAS PENKTADIENIS
Prenumeratos kainos:
Jungt. Valst. metams 3.00
Jungt. Valst. pusmečiui 1.60
Užsienyje metams 3.50
Užsienyje pusmečiui 1.75
Iškelbimų kainos pagal susitarimą

LITHUANIAN WEEKLY
Published by LITHUANIAN
UNIVERSAL BUREAU, Inc.
Subscription Rates:
In U. S. A. one year 3.00
In U. S. A. six months 1.60
Other Countries one year 3.50
Other Countries six months 1.75
Advertising rates on application

Rastus ir žinias Amerika trumpina savo nuožūra. Nesunaudoję raštai korespondentams negrafinami, jei tam tikslui nepristatoma pašto ženklų.

SAVAITĖS POLITIKA

Pastaruoju laiku JAV politinio gyvenimo gal būdingiausia apraška tai platus ir gana kieti debatai užsienio politikos klausimais. Ir tai suprantama — JAV yra vadovaujanti pasaulio jėga, o prieš akis stovi daug spręstinių klausimų. Štai ateinantį mėnesį susirenka Vašingtono Panamerikos užsienio reikalų ministeriai, kurie tarsis, kaip pagyventi uni-jos veiklą ir padidinti jos svorį. Čia JAV politinė vadovybė bus nemaža darbo, kad suartintų vis dar gana tolokai viena nuo kitos besilaikančias šiaurės ir Pietų Amerikas. Be to, nemaža sunkumų sudaro daugely Lotynų Amerikos valstybių neišsprendę socialiniai klausimai, kurie tuose kraštuose sudaro gana nepastovią padėtį. Taip pat čia yra tokių vyrų, kaip Argentinos Peronas ir Brazilijos Vargas, kurie linke eiti savu keliu. Reikia tad tvirtų argumentų jiems įtikinti ir bendram reikalui juos laimėti. Pagaliau ir savo tarpe Pietų Amerikos respublikos jau čia viena kita didesni ar mažesni priešingumai. Visa tai teks lyginti ir šalinti, kad galima būtų užsibrėžti tikslo pasiekti.

Vakary Europos klausimai taip pat negali būti atidėliojami. Gen. Eisenhoweris yra nurodęs, kad JAV kariuomenė pajėgų sustiprinimas Europoje yra ne tik Europai, bet ir JAV saugumui reikšmingas. Tai sukelia taip pat plačius debatus. Čia iškyla ne tik klausimas siųsti, ar nesiųsti tuos dalinius, bet taip pat ir kokia ginklo rūšim remtis. Buv. prezidentas Hooveris ir visas šimtas respublikonų atstovų prisipyrę siūlo remtis laivynu bei aviacija, o gub. Dewey ir eilė kitų, nurodymams į patirimą Korejoje, reikalauja ir stambių žemymų pajėgų. Už jų sudarymą ir pasiuntimą į Europą labai tvirtai pasisako ir Valstybės sekretorius Achesonas, gynybos sekretorius Marshallis bei gen. O. N. Bradley.

Daug dėmesio JAV politinė vadovybė atkreipė ir į vis labiau besireiškiantį Europos komunistų tarpe nepasitikinimą Maskva. Jugoslavijos Tito pavyzdys pasirodė užkrečiantis. Neseniai JAV kietėjio pradėjus organizuoti nepriklausomai nuo Maskvos komunistų partiją, naujo smūgio Maskva susilaukė ir Italijoje, kur ypač raudonoji Emilia provincija jau reikišiai stiprus prieš Kremlių nukreiptas sąjūdį. Tai net paskatino Valst. sekretorių Achesoną paraginti ir kitų kraštų komunistus sekti Italijos naujai pasireiškusios grupės pavyzdžiu ir nusigrįžti nuo Maskvos.

Zinoma, šis reiškinys, būdamas dar tik savo vystymosi pradžioje, turės būti atidžiai stebimas, nes nežinia, kiek jis galės išsiplesti ir kokia linkme nueiti. Santykiuose tarp Vakarų ir Rytų šiuo tarpu pirmo vietos stovi keturių konferencijų klausimas. Ar ji įvyks, ar ne — turėtų greit paaiškėti. JAV ruošiasi trumpai drūtai paklausti Sovietus, ar jie sutinka toje konferencijoje svarstyti visoj platumo tarptautinę padėtį, ar ir toliau laikosi savo nusistatymo, kad tik Vokietijos klausimas būtų svarstomas. Jei Sovietai su Vakarų nusistatymu sutiks, jos galima laukti, nors maža turima vilčių, kad ji sumažintų tarptautinį įtempimą, jei nesutiks — visai, išrodo, neįvyks. Bet netiek svarbu, ar ta konferencija įvyks, kiek būdingas jai pasi-

ruošimas. Iš abiejų pusių šiomis dienomis pasikeista gana svarbiai išėjimai. Vakarijai ypač atkreipia dėmesį į nelegalų Bulgarijos, Rumunijos ir Vengrijos apginklavimą, iš kuro kyla jų kaimynams, ypač „eretikui“ Tito ryškūs pavojus. Kai kas mano, jog čia pavasarį gali net prasidėti audra. Dėl to Achesonas, kaip ir pats Tito, įspėjo, jog Jugoslavijos puolimas reikštų pasaulinio karo pradžią. Ne mažiau ryškūs įspėjimas yra ir ką tik pasibaigę Viduržemio jūroje JAV ir Anglijos laivyno manevrai. Tuo pačiu metu atsakingi JAV pareigūnai lankosi Atenuose, Belgrade ir Ankaroje.

Matome demonstracijas ir antrojo pusę. Stalinas, metinės sukakties nuo Sovietų su komunistine Kinija savitarpinės pagalbos sutarties pasirašymo proga, pasiuntė Mao-Tse Tungo telegramą, o ministeris pirm. Chou-En-Lai išdrėžė per radiją kalbą, kad sąjunga tarp kraštų, turinčių 700 milijonų gyventojų, sudaranti „nenugalimą pajėgą“. Gi išpūdziai sustiprinti Stalinas „Pravdai“ davė dar ir pasikalbėjimą, kuriame užpuolė Vakarų „karo kurstytojus“, iškoliojo Jungt. Tautas, pasmerkė už agresijos vykdymą komunistinė Kinija, ir pabrėžė, jog Vakarams nepriėmus Mao-Tse Tungo sąlygų Korejos karas baigsis „Vakarių imperialistų ir grobių“ sunaikinimu.

Tad bendras išpūdis, jog į projektuojamą konferenciją viena ir kita pusė savo oponentą moka... basiliu. Tuo būdu prieš akis turime visą eilę stambių politinių klausimų, kurie šiuo tarpu tėra diskusijų plėtimė, bet kurių sprendimas turės būti netolimojo ateity ir neabejotinai gana daug nulems, kuria kryptimi vystysis gal net ateinančios vasaros įvykiai.

KOMUNISTAI „ŠVENTINA“ KUNIGUS

Londoną pasiekusiomis žiniomis, komunistų kuriamoje ortodoksų skizmatinėje Bažnyčioje per vienerius metus buvo „iššventinta“ 40.000 „kunigų“, kurie iš tikrųjų yra ne kas kita, kaip Sovietų slapotos policijos agentai. Vienintelis ukrainiečių katalikų vyskupas tremties mons. Ivan Bucko ta proga pajėgė reikišiai stiprus prieš Kremlių nukreiptas sąjūdį. Tai net paskatino Valst. sekretorių Achesoną paraginti ir kitų kraštų komunistus sekti Italijos naujai pasireiškusios grupės pavyzdžiu ir nusigrįžti nuo Maskvos.

Zinoma, šis reiškinys, būdamas dar tik savo vystymosi pradžioje, turės būti atidžiai stebimas, nes nežinia, kiek jis galės išsiplesti ir kokia linkme nueiti. Santykiuose tarp Vakarų ir Rytų šiuo tarpu pirmo vietos stovi keturių konferencijų klausimas. Ar ji įvyks, ar ne — turėtų greit paaiškėti. JAV ruošiasi trumpai drūtai paklausti Sovietus, ar jie sutinka toje konferencijoje svarstyti visoj platumo tarptautinę padėtį, ar ir toliau laikosi savo nusistatymo, kad tik Vokietijos klausimas būtų svarstomas. Jei Sovietai su Vakarų nusistatymu sutiks, jos galima laukti, nors maža turima vilčių, kad ji sumažintų tarptautinį įtempimą, jei nesutiks — visai, išrodo, neįvyks. Bet netiek svarbu, ar ta konferencija įvyks, kiek būdingas jai pasi-

TOTORIAI RYTPRŪSIUOSE

J Karaliaučiu 1945 m. Sovietai buvo atgabenę 80.000 ukrainiečių, kurie turėjo atstatyti sugriautą miestą. Bet jie pasirodė nepajėgūs su tuo uždaviniu susidoroti. Tad vieni išbėgiojo, o kiti buvo suimti už tariamą sątažą. Jų vietoj dabar atvežta 10.000 totorių.

AMERIKIEČIAI SVARINA SPAUDĄ

Jungtinėse Valstybėse kelinti metai jau yra vedama kova prieš blogą ir nepadorią spaudą, labai daug blogo darantį šios šalies žmonių gyvenimui. Niekur nėra tiek daug blogoji spauda kaip JAV, kaip New Yorko mieste. Čia visokie tos spaudos leidėjai ir platintojai turi susisukti sau šiltes ir puošnius lizdus. Čia taip pat jau nuo seno yra vedama kova ir dedamos pastangos apsišvarinti nuo blogos ir nepadorios spaudos ir norima pastarąją išlaikyti švariai ir pataliai. Nežiūrint kovotojų visų pastangų prieš nepadorią ir blogą spaudą, jos leidėjai ir platintojai dar vis į visai leidžia ir platina. Jiems doleris yra svarbesnis už spaudos kokybę.

Vasario mėnuo yra gerosios spaudos patinimo mėnuo. Ta proga Astorijoje, Long Island, Nekalto Prasiidėjimo parapijos Sv. Rožančiaus ir Sv. Vardo draugijos, priešakyje su klebonu Ed. J. Higgins, vesdami nepertraukiamą kovą savo parapijos ribose prieš nepadorią ir blogą spaudą, kad būtų visai pašalinta iš šios miesto dalies, pradžioje vasario buvo susaūkę parapijos mokyklos salė į visų suaugusių asmenų, ypač vaikų tėvų ir jų globėjų susirinkimą, į kurį pakvietė ir visų Brooklyn Vyskupijos parapijų padarumo ir prieš blogą spaudą kovos vedimo legijonų komitebus bei visus kitus tuo reikalu susirinkusių asmenis iškalvoti eilę pasiskaitų.

Nors prieš blogą spaudą minėtos parapijos ribose įtempta kova ir praeitais metais buvo vedama, vadovaujant Fr. Maffry ir M. McAliff, bet nepavyko dar iš visų viešų laikraščių pardavyklių blogą ir nepadorią spaudą pašalinti. Parapijos ribose yra 32 laikraščių pardavyklių, ku-

VELYKŲ MARGUCIAI — VAIKUČIAMS TREMTYJE!

Beveik kiekvienais metais kai kuriose Amerikos lietuvių mokyklose vaikučiai prisimena tremties esančius lietuvių vaikučius ir stengiasi Velykų švenčių proga juos apdovanoti velykinių margučiais — dovanėlėmis, skanėstais ir kitais daiktais.

Šiemet artinantis Sv. Velykoms, neabejoju, kad Amerikos lietuvių mokyklų mokiniai taip pat prisimins ir esančius varge lietuvių vaikučius Vokietijoje, Austrijoje ir kituose Europos kraštuose.

Mielasirdingumas yra viena didžiųjų žmogaus dorybių, kuri skiepija artimo meilę. Jūs broliukai ir sesutės užduokis skizmatinėje Bažnyčioje per vienerius metus buvo „iššventinta“ 40.000 „kunigų“, kurie iš tikrųjų yra ne kas kita, kaip Sovietų slapotos policijos agentai. Vienintelis ukrainiečių katalikų vyskupas tremties mons. Ivan Bucko ta proga pajėgė reikišiai stiprus prieš Kremlių nukreiptas sąjūdį. Tai net paskatino Valst. sekretorių Achesoną paraginti ir kitų kraštų komunistus sekti Italijos naujai pasireiškusios grupės pavyzdžiu ir nusigrįžti nuo Maskvos.

Zinoma, šis reiškinys, būdamas dar tik savo vystymosi pradžioje, turės būti atidžiai stebimas, nes nežinia, kiek jis galės išsiplesti ir kokia linkme nueiti. Santykiuose tarp Vakarų ir Rytų šiuo tarpu pirmo vietos stovi keturių konferencijų klausimas. Ar ji įvyks, ar ne — turėtų greit paaiškėti. JAV ruošiasi trumpai drūtai paklausti Sovietus, ar jie sutinka toje konferencijoje svarstyti visoj platumo tarptautinę padėtį, ar ir toliau laikosi savo nusistatymo, kad tik Vokietijos klausimas būtų svarstomas. Jei Sovietai su Vakarų nusistatymu sutiks, jos galima laukti, nors maža turima vilčių, kad ji sumažintų tarptautinį įtempimą, jei nesutiks — visai, išrodo, neįvyks. Bet netiek svarbu, ar ta konferencija įvyks, kiek būdingas jai pasi-

Zinoma, šis reiškinys, būdamas dar tik savo vystymosi pradžioje, turės būti atidžiai stebimas, nes nežinia, kiek jis galės išsiplesti ir kokia linkme nueiti. Santykiuose tarp Vakarų ir Rytų šiuo tarpu pirmo vietos stovi keturių konferencijų klausimas. Ar ji įvyks, ar ne — turėtų greit paaiškėti. JAV ruošiasi trumpai drūtai paklausti Sovietus, ar jie sutinka toje konferencijoje svarstyti visoj platumo tarptautinę padėtį, ar ir toliau laikosi savo nusistatymo, kad tik Vokietijos klausimas būtų svarstomas. Jei Sovietai su Vakarų nusistatymu sutiks, jos galima laukti, nors maža turima vilčių, kad ji sumažintų tarptautinį įtempimą, jei nesutiks — visai, išrodo, neįvyks. Bet netiek svarbu, ar ta konferencija įvyks, kiek būdingas jai pasi-

Zinoma, šis reiškinys, būdamas dar tik savo vystymosi pradžioje, turės būti atidžiai stebimas, nes nežinia, kiek jis galės išsiplesti ir kokia linkme nueiti. Santykiuose tarp Vakarų ir Rytų šiuo tarpu pirmo vietos stovi keturių konferencijų klausimas. Ar ji įvyks, ar ne — turėtų greit paaiškėti. JAV ruošiasi trumpai drūtai paklausti Sovietus, ar jie sutinka toje konferencijoje svarstyti visoj platumo tarptautinę padėtį, ar ir toliau laikosi savo nusistatymo, kad tik Vokietijos klausimas būtų svarstomas. Jei Sovietai su Vakarų nusistatymu sutiks, jos galima laukti, nors maža turima vilčių, kad ji sumažintų tarptautinį įtempimą, jei nesutiks — visai, išrodo, neįvyks. Bet netiek svarbu, ar ta konferencija įvyks, kiek būdingas jai pasi-

Zinoma, šis reiškinys, būdamas dar tik savo vystymosi pradžioje, turės būti atidžiai stebimas, nes nežinia, kiek jis galės išsiplesti ir kokia linkme nueiti. Santykiuose tarp Vakarų ir Rytų šiuo tarpu pirmo vietos stovi keturių konferencijų klausimas. Ar ji įvyks, ar ne — turėtų greit paaiškėti. JAV ruošiasi trumpai drūtai paklausti Sovietus, ar jie sutinka toje konferencijoje svarstyti visoj platumo tarptautinę padėtį, ar ir toliau laikosi savo nusistatymo, kad tik Vokietijos klausimas būtų svarstomas. Jei Sovietai su Vakarų nusistatymu sutiks, jos galima laukti, nors maža turima vilčių, kad ji sumažintų tarptautinį įtempimą, jei nesutiks — visai, išrodo, neįvyks. Bet netiek svarbu, ar ta konferencija įvyks, kiek būdingas jai pasi-

Zinoma, šis reiškinys, būdamas dar tik savo vystymosi pradžioje, turės būti atidžiai stebimas, nes nežinia, kiek jis galės išsiplesti ir kokia linkme nueiti. Santykiuose tarp Vakarų ir Rytų šiuo tarpu pirmo vietos stovi keturių konferencijų klausimas. Ar ji įvyks, ar ne — turėtų greit paaiškėti. JAV ruošiasi trumpai drūtai paklausti Sovietus, ar jie sutinka toje konferencijoje svarstyti visoj platumo tarptautinę padėtį, ar ir toliau laikosi savo nusistatymo, kad tik Vokietijos klausimas būtų svarstomas. Jei Sovietai su Vakarų nusistatymu sutiks, jos galima laukti, nors maža turima vilčių, kad ji sumažintų tarptautinį įtempimą, jei nesutiks — visai, išrodo, neįvyks. Bet netiek svarbu, ar ta konferencija įvyks, kiek būdingas jai pasi-

riose išdėstoma viešai pardavimui visokie komiški leidiniai ir klišėnės knygelės, pasmerktos Padorumo Tautinės Organizacijos. Taip pat yra pastebėta, kad kai kurios pardavyklių pardavėjos ir „Esquire“ merginų kavos lendorius, kurios Romos teismas, pagal United Press pranešėjus, 1950 m. gruodžio 28 d. pripažino nepadoriais ir blogais leidiniais, griauančiais visuomenės dorą.

Po metų įtemptos veiklos komitetui pavyko iš 32 su 19 laikraščių pardavyklių susitarti, kad spauda bus apšvarinta, ir jie pažadėjo iš savo parduotuvų nepadorius ir blogus spaudinius pašalinti. Iš komiteto narių pranešimų paaiškėjo, kad daug geresnė ir įtakingesnė būtų kova prieš blogą spaudą ir būtų gauta geresni vaisiai, jei visų parapijų draugijos toje veikloje vieningiau dalyvautų ir bendriau veiktų.

Būtu gražu ir gera, kad panašiai prieš blogą spaudą ir nepadorius spaudinius kovą vestų ir lietuvių parapijos bei jų draugijos ir pravestų šūki, kad nė vieno lietuvių šeimos nerastų sau vietos bloga ir nepadori spauda, ypač komunistiškai laikraščiai, knygos ir spaudiniai, ir kad vedama kova prieš blogą spaudą lietuvių parapijose būtų dar daugiau įtempta ir didesniu mastu vedama, kol bus pasiektas laimėjimas.

S. K. Lukas

ITALIJA

Kun. Dr. L. Tulaba pakeltas į prelatus

Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII, įvertindamas Lietuvių Sv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius kun. Dr. Lado Tulabos nuopelnus Bažnyčiai ir lietuvių tautai, pakėlė jį į savo Rūmų prelatus. Kun. L. Tulaba su nedideliu būreliu kunigų ir klierikų atvyko į Romą 1945 metais ir čia iš nieko pradėjo organizuoti lietuvišką kolegiją. Jam sekmingai vadovaujant, šiandien ši kolegija jau gyvena šauniosiomis metus. Pokario metais, kada pati Italija kentė didžiausius nepriteklus, pradžia nebuvo lengva. Bet lietuviškas pasiryžimas visa nugalėjo. Dabar kolegija turi nuosavus namus ir gabalą žemės. Visa tai buvo įsigyta geradarių aukomis, bet geradarius reikėjo surasti; tam prelatas Tulaba panaudojo visą savo energiją ir sugebėjimus. Šiandien kolegijoje studijuoja 20 kunigų ir 5 klierikai. Nemažas būrelis jau išėjo iš kolegijos ir dirba įvairiose šalyse. Kolegija savo rektorius paukština atšventė vasario 4 d. kukliu pobūviu. J. E. vyskupas Padolskis palinkėjo naujam prelatui ir toliau sekmingai ruošti darbininkus Kristaus vynuogynui. Alumnų vardu sveikino kun. prefektas V. Mincevičius ir atminimui įteikė vertingą knygą.

Paskaita apie skautybę

Tėvas Dr. J. Vaišnora, MIC, vasario 8 d. skaitė Romos atelitininkams paskaitą apie skautybę esmę. Prelegentas iškėlė, kad dažnai dėl nepažinimo skautybės esmės laikoma tai, kas yra tik forma — reikšimosi būdas; nušvietė skautybės santykius su religija ir išryškino jos nepaprastai didelę auklėjamąją įtaką. Netolimoje ateityje Tėv. Vaišnora skaitys antrą paskaitą apie Lietuvos skautus.

Atvyko vysk. V. Padolskis

Svarbiais Lietuvių sv. Kazimiero kolegijos reikalais šiomis dienomis į Romą atvyko J. E. vyskupas V. Padolskis.

Kun. P. Girčius darbuosis Vokietijoje

Šiomis dienomis iš Romos į Vokietiją išvažiavo kun. Petras Girčius. Kun. Girčius Romoje užbaigė teologijos studijas ir yra pakviestas dirbti su Vokietijoje pasilikusiais lietuviams tremtiniais.

ANGLIJA

Pašventinti lietuvių namai

Prieš keletą mėnesių vienam maloniuiš Londono rajonų lietuvių įsigijo erdvius ir gražius lietuvišką mokyklą Amerikoje galėtų bent kukliai prisidėti prie mažučių sušelpimo tremtyje. Višas surinktas aukas malonėlei siųsti: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Kan. Prof. J. B. Koncius BALF Pirmininkas.

šalinti. Iš komiteto narių pranešimų paaiškėjo, kad daug geresnė ir įtakingesnė būtų kova prieš blogą spaudą ir būtų gauta geresni vaisiai, jei visų parapijų draugijos toje veikloje vieningiau dalyvautų ir bendriau veiktų.

Būtu gražu ir gera, kad panašiai prieš blogą spaudą ir nepadorius spaudinius kovą vestų ir lietuvių parapijos bei jų draugijos ir pravestų šūki, kad nė vieno lietuvių šeimos nerastų sau vietos bloga ir nepadori spauda, ypač komunistiškai laikraščiai, knygos ir spaudiniai, ir kad vedama kova prieš blogą spaudą lietuvių parapijose būtų dar daugiau įtempta ir didesniu mastu vedama, kol bus pasiektas laimėjimas.

S. K. Lukas

ITALIJA

Kun. Dr. L. Tulaba pakeltas į prelatus

Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII, įvertindamas Lietuvių Sv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius kun. Dr. Lado Tulabos nuopelnus Bažnyčiai ir lietuvių tautai, pakėlė jį į savo Rūmų prelatus. Kun. L. Tulaba su nedideliu būreliu kunigų ir klierikų atvyko į Romą 1945 metais ir čia iš nieko pradėjo organizuoti lietuvišką kolegiją. Jam sekmingai vadovaujant, šiandien ši kolegija jau gyvena šauniosiomis metus. Pokario metais, kada pati Italija kentė didžiausius nepriteklus, pradžia nebuvo lengva. Bet lietuviškas pasiryžimas visa nugalėjo. Dabar kolegija turi nuosavus namus ir gabalą žemės. Visa tai buvo įsigyta geradarių aukomis, bet geradarius reikėjo surasti; tam prelatas Tulaba panaudojo visą savo energiją ir sugebėjimus. Šiandien kolegijoje studijuoja 20 kunigų ir 5 klierikai. Nemažas būrelis jau išėjo iš kolegijos ir dirba įvairiose šalyse. Kolegija savo rektorius paukština atšventė vasario 4 d. kukliu pobūviu. J. E. vyskupas Padolskis palinkėjo naujam prelatui ir toliau sekmingai ruošti darbininkus Kristaus vynuogynui. Alumnų vardu sveikino kun. prefektas V. Mincevičius ir atminimui įteikė vertingą knygą.

Paskaita apie skautybę

Tėvas Dr. J. Vaišnora, MIC, vasario 8 d. skaitė Romos atelitininkams paskaitą apie skautybę esmę. Prelegentas iškėlė, kad dažnai dėl nepažinimo skautybės esmės laikoma tai, kas yra tik forma — reikšimosi būdas; nušvietė skautybės santykius su religija ir išryškino jos nepaprastai didelę auklėjamąją įtaką. Netolimoje ateityje Tėv. Vaišnora skaitys antrą paskaitą apie Lietuvos skautus.

Atvyko vysk. V. Padolskis

Svarbiais Lietuvių sv. Kazimiero kolegijos reikalais šiomis dienomis į Romą atvyko J. E. vyskupas V. Padolskis.

Kun. P. Girčius darbuosis Vokietijoje

Šiomis dienomis iš Romos į Vokietiją išvažiavo kun. Petras Girčius. Kun. Girčius Romoje užbaigė teologijos studijas ir yra pakviestas dirbti su Vokietijoje pasilikusiais lietuviams tremtiniais.

ANGLIJA

Pašventinti lietuvių namai

Prieš keletą mėnesių vienam maloniuiš Londono rajonų lietuvių įsigijo erdvius ir gražius lietuvišką mokyklą Amerikoje galėtų bent kukliai prisidėti prie mažučių sušelpimo tremtyje. Višas surinktas aukas malonėlei siųsti: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Kan. Prof. J. B. Koncius BALF Pirmininkas.

Paslaptis ir gyvenimas

Ne kartą gal pasiperš mintis kam čia sukli galva — vistiek visko negali pilnai suprasti. Ar nebūtų geriau viską pastumti į šalį ir gyventi be jokio galvosūkių, be jokių rūpesčių. Tegu suka galvas tie, kurie neturi kito darbo. Kai kuriems ir tikėjimas nereikalingas, nes jame pilna paslapčių, kurios esančios nesąmonės, kadangi joms nėra galutino ir apčiuopiamo atsakymo. Tai parvargusių žmonių galvoje Jiems gyvenimas tik tada priimtinas, kada jis jiems jokių pareigų neuždėda arba viskas sklandžiai ir pigiai klostasi. Jei tik reikia pagalvoti, save į rankas paimti, tada, kas tūkstančius metų, skelbta ir šventųjų bei kitų didvyrių praktikuota ir išbandyta, tokiems žmonėms neprimtina. Neprimtina todėl, nes jie pertingūs galvoti, paieškoti tikruose šaltiniuose stiprybės ir šviesos savo miglotam keliui.

Aišku, yra tobuliau tikėti, atsiduoti Apreiškimo mokslui, negu savo protu ir jo laimėjimais pasitikėti. Bet labai didelė klaida, norint iš tikėjimo savo protą išjungti. Niekas tobulai nenusakys, kas yra elektra, bet būtų milžiniška žala visus laikus nuo jos paslaptingos ir galingos srovės atitraukti... Galvojame dažniausia taip todėl, kad paslapčių ir gyvenimo reikiama nesuprantame. Paslaptis mes dažniausiai keistai vaizduojame.

Pilnas mūsų kasdieninis gyvenimas paslaptis. Nei savęs, nei kito pakankamai nesuprantame. Tai nereiškia, kad mūsų arba artimo gyvenimas yra ne gyvenimas, ko kokia tai nesąmonė. Paslaptis, tai nėra tamsuma, kokia tai tamsuma. Paslaptis yra aiški pati savyje, savyje slepia gyvenimo gelmes, kurios mūsų menkam protui nėra išsamišamos. Jūros gelmių daugumas nematome, jų nesuprantame, bet tai nereiškia, kad jos tuščios, nevertingos. Paslaptis yra panaši ryto aušrai, patekančiai saulei, kuri palaipsniui atidengia atbūdančią gamtą, jos grožį, išjudina gyvenimą... Ryto

KUNIGAMS PRANEŠIMAS

Kunigų Vienybės seimas 1949 metais nutarė ir 1950 metų seimas pakartojo, kad kas metai sekmdienyje po sv. Kazimiero dienos būtų surengta bažnyčioje už Lietuvos išlaisvinimą ir kenčiančius jos žmones bei kovotojus ypatingos pamaldos ir tą dieną raginti žmonės tomis intencijomis melstis.

Šiais metais sv. Kazimiero diena išpuola sekmdienyje, kovo 4. Kunigų Vienybės Centro Valdyba šiuo prašo visų kunigų kovo 4 dieną skelbti kaip maldos dieną ir rengti savo nuožūra ypatingas pamaldas, raginti žmones melstis ir priimti sv. Komuniją. Lai būna toji diena maldos už Lietuvą diena.

K. V. C. Valdyba

SAUSIO MENESIO „AIDAI“

Jau išėjo šių metų pirmas „Aidų“ numeris, atspausstas gerame baltame popieriuje. Jų turinyje randame šiuos straipsnius: Juozo Girniaus — Ieškojimas šviesos gyvenimui (žvilgsnis į mūsų šimtmečio pirmąją pusę), J. Aisčio — Apie laiką ir žmones (atsiminimai apie poetą Antaną Miškinį), T. Bernardinio Gauslio — Assumta est in caelum (dangun Palimtosios proga).

Dailiojoje literatūroje sutinkame: Jurgio Savickio novelę — Ekspertizė, ir eilėraščių: Bernardo Brazdžionio, Antano Miškinio, J. Švabaitės ir Fr. Hoel derlino (H. Nagio vertime). Apžvalgų skyrius talpina: Florencijoje pas Papinį, Ben. Babrauskos recenziją apie B.

Tomas Žiūraitis, O. P.

Paslaptis ir gyvenimas

Ne kartą gal pasiperš mintis kam čia sukli galva — vistiek visko negali pilnai suprasti. Ar nebūtų geriau viską pastumti į šalį ir gyventi be jokio galvosūkių, be jokių rūpesčių. Tegu suka galvas tie, kurie neturi kito darbo. Kai kuriems ir tikėjimas nereikalingas, nes jame pilna paslapčių, kurios esančios nesąmonės, kadangi joms nėra galutino ir apčiuopiamo atsakymo. Tai parvargusių žmonių galvoje Jiems gyvenimas tik tada priimtinas, kada jis jiems jokių pareigų neuždėda arba viskas sklandžiai ir pigiai klostasi. Jei tik reikia pagalvoti, save į rankas paimti, tada, kas tūkstančius metų, skelbta ir šventųjų bei kitų didvyrių praktikuota ir išbandyta, tokiems žmonėms neprimtina. Neprimtina todėl, nes jie pertingūs galvoti, paieškoti tikruose šaltiniuose stiprybės ir šviesos savo miglotam keliui.

Aišku, yra tobuliau tikėti, atsiduoti Apreiškimo mokslui, negu savo protu ir jo laimėjimais pasitikėti. Bet labai didelė klaida, norint iš tikėjimo savo protą išjungti. Niekas tobulai nenusakys, kas yra elektra, bet būtų milžiniška žala visus laikus nuo jos paslaptingos ir galingos srovės atitraukti... Galvojame dažniausia taip todėl, kad paslapčių ir gyvenimo reikiama nesuprantame. Paslaptis mes dažniausiai keistai vaizduojame.

Pilnas mūsų kasdieninis gyvenimas paslaptis. Nei savęs, nei kito pakankamai nesuprantame. Tai nereiškia, kad mūsų arba artimo gyvenimas yra ne gyvenimas, ko kokia tai nesąmonė. Paslaptis, tai nėra tamsuma, kokia tai tamsuma. Paslaptis yra aiški pati savyje, savyje slepia gyvenimo gelmes, kurios mūsų menkam protui nėra išsamišamos. Jūros gelmių daugumas nematome, jų nesuprantame, bet tai nereiškia, kad jos tuščios, nevertingos. Paslaptis yra panaši ryto aušrai, patekančiai saulei, kuri palaipsniui atidengia atbūdančią gamtą, jos grožį, išjudina gyvenimą... Ryto

KUNIGAMS PRANEŠIMAS

Kunigų Vienybės seimas 1949 metais nutarė ir 1950 metų seimas pakartojo, kad kas metai sekmdienyje po sv. Kazimiero dienos būtų surengta bažnyčioje už Lietuvos išlaisvinimą ir kenčiančius jos žmones bei kovotojus ypatingos pamaldos ir tą dieną raginti žmonės tomis intencijomis melstis.

Šiais metais sv. Kazimiero diena išpuola sekmdienyje, kovo 4. Kunigų Vienybės Centro Valdyba šiuo prašo visų kunigų kovo 4 dieną skelbti kaip maldos dieną ir rengti savo nuožūra ypatingas pamaldas, raginti žmones melstis ir priimti sv. Komuniją. Lai būna toji diena maldos už Lietuvą diena.

K. V. C. Valdyba

SAUSIO MENESIO „AIDAI“

Jau išėjo šių metų pirmas „Aidų“ numeris, atspausstas gerame baltame popieriuje. Jų turinyje randame šiuos straipsnius: Juozo Girniaus — Ieškojimas šviesos gyvenimui (žvilgsnis į mūsų šimtmečio pirmąją pusę), J. Aisčio — Apie laiką ir žmones (atsiminimai apie poetą Antaną Miškinį), T. Bernardinio Gauslio — Assumta est in caelum (dangun Palimtosios proga).

Dailiojoje literatūroje sutinkame: Jurgio Savickio novelę — Ekspertizė, ir eilėraščių: Bernardo Brazdžionio, Antano Miškinio, J. Švabaitės ir Fr. Hoel derlino (H. Nagio vertime). Apžvalgų skyrius talpina: Florencijoje pas Papinį, Ben. Babrauskos recenziją apie B.

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

Vasario

PIJU

„Gila...
paukščio...
Sėkmini...
čiai pri...
poreiga...
žodį soc...
onas XL...
ką ne d...
ar tech...
santvar...
ta pati...
desim...
„Quadr...
nyčia ne...
Bažnyč...
cialinius...
lečia me...
ir nusta...
tvarka y...
ta nekir...
patvirt...
ma, nes...
reikšioji...
turi pač...
turi diev...
nyčia, t...
kyti ant...
santvark...
gamtinai...
įstatyma...
viskiems...
būtų laik...
vergais, l...
kiekvien...
į anizną...
dama pav...
tinais žei...
let ir ne...

T. Dr. Klemensas Zalalis, O.F.M.

PIJUS XII MINI "RERUM NOVARUM"

"Gilaus įsitikinimo vedamas," pareiškė Pijus XII, 1941 m. Sekminių kalboje, kad "Bažnyčiai priklauso ne tik teisė, bet ir pareiga ištarti autoritetinę žodį socialiniams klausimams, Leonas XIII parašė savo encikliką ne dėl to, kad duotų praktines ar technines normas socialinei santvarkai — jis gerai žinojo, tą patį pabrėžė ir Pijus XI prieš dešimt metų savo enciklikoje "Quadragesimo anno", kad Bažnyčia nesisavina "svo misijos". Bažnyčios gij pareiga išskirti socialinius klausimus tiek, kiek jie liečia moralinį žmonių gyvenimą ir nustatyti, ar socialinė santvarka yra pagal Dievo apreiškimą nekintama tvarka. Pijus XII patvirtina Leono XIII pareikšimą, nes prigimtinei teisė ir apreiškimo tiesa, nors ateina ne tais pačiais keliais, savo pradžia turi dieviškos išminties. O Bažnyčia, turėdama pareigą išlaikyti antgamtinę krikščionišką santvarką, auklėti žmones antgamtiniam gyvenimui, būdi, kad įstatymai būtų nepriešingi dieviškiems įstatymams, kad žmonės būtų laikomi žmonėmis, o ne vergais, kad šis gyvenimas būtų kiekvienam malonus keliavimas į amžiną tėvynę. Todėl ji, matydama pavojus ar skriaudą, ypatingai žemajai klasei, negali tylėti ir neišreikšti savosios minties.

"Atsimindamas Leonas XIII, tęsia dabartinis popiežius, didžiausią atsakomybę, atvėrė krikščioniškajai sąžinei, materialinio socializmo klaidas ir pavojus, ekonominio liberalizmo skaudžias pasekmes... ir išdėstė aiškiai su stebėtinu tikslumu principus, kaip palaipsniui ir taikingai galima pagerinti dvasines bei materialines sąlygas." Iš tiesų, tai buvo stebėtinai mokslas apie socialinės padėties pagerinimą, kuris atnešė gausius vaisius: įsikūrė katalikiškos organizacijos šalpos tikslais. Katalikiškos draugijos pakėlė darbininkų ir jų šeimų medžiaginį ir dvasinį gyvenimą. Ūkininkai pasijuto apginti, visų teisės apsaugotos, apmąstintos aistros ir išvengta sąjūdžių. Tai vis "Rerum novarum" dėka! "Bet tai dar ne viskas", pastebi Pijus XII. "Rerum novarum" enciklika, apginusi darbininkų gerovę, įnešė

darbo žmonių klase krikščionišką jausmą ir civilinį vertumą. XIX amžiuje valstybė norėjo pasisavinti laisvės su teise saugojimo monopolį. Leonas XIII perspėjo valdžios organus, kad jie kartu rūpintųsi ir socialine globa, apsaugodami visos tautos ir pavienių narių gerovę, ypatinai tu, kurie yra silpni ir beturčiai: jiems suteikti darbo teisę. Daugelis valstybių paklausė šio popiežiaus balso ir pagerino darbininkų sąlygas. Pijus XII nepamiršta pastebėti, kad "Rerum Novarum" sukėlė ir abejingumą, kuriuos jau Pijus XI buvo iškęs enciklikoje "Quadragesimo anno". Ir po šios enciklikos socialinis gyvenimas gerėjo, tačiau pasitaikydavo ir staigmenų, nesantaikų, kurios privėdė prie karo. Popiežius jau prieš dešimt metų pramatė, kad karas atneš naujų svyravimų ekonomijoje ir visuomenėje. "Kokios problemos ir reikalavimai atsiranda po karo, klausia Pijus XII, kuriuos Bažnyčia turės išspręsti? 1941 metais dar sunku buvo pramatyti. Bet jei ateitis seka praeciū, jo įgyti patyrimai gali duoti atsakymą. Todėl popiežius, patisinaudodamas "Rerum Novarum" penkiasdešimtmečio paminėjimu, nori patiekti keltą mūcodymų, kurie liečia tris socialinio ir ekonominio gyvenimo pagrindus: materialinių gėrybių naudojimąsi, darbas ir šeima. Šie pagrindai buvo aptarti ir Leono XIII enciklikoje. Daugiau klausimų Pijus XII neliečia, jie bus paliesti garsoje 1942 metų Kūčių dienos socialinėje kalboje.

Sekančiuose "Amerikos" numeruose peržvelgsime Pijaus XII mintį apie turtų panaudojimą, apie darbą ir apie šeimos problemą.

ARTIMIAUSIA MOKYKLA
UŽ 7 KILOMETRŲ

Boļševikai labai gijiasi, pristeigę kur kas daugiau mokyklų, negu nepriklausomoje Lietuvoje jų buvo. "Tiesa" Nr. 255 oranėša: "Degučiuose nėra pradinės mokyklos ir artimiausia pradinė mokykla yra 2. Kalvarijoje, kuri yra apie 6-7 kilometrų nuo Degučių."

Jei ruonio kailiai galėtų prabilti

Ruonių kailiai, apie kuriuos čia kalbama, gali būti geri liudininkai, kokių beprotiškų klaidų padaro net ir tautų istorijoje lemiamos įtakos turį asmenis.

Neseniai spaudoje buvo rašoma, kad angliai savo Korejoi kovojančius dalinius aprūpino ruonio kailio kepurėmis. O kaip dabar paaiškėjo, tos kepurės didžiulį dalimi yra dar iš 1919 m. Jos tada buvo pagamintos anglų daliniams, kurie Rusioj kovojo prieš boļševikus. Bet tuomet E. Bevinas, grasindamas visuotiniu streiku, pareikalavo

Skirtumas tarp demokratinės ir komunistinės partijos

Demokratinėj santvarkoj politinės partijos turi tikslo suorganizuoti tautos mases, kad jos galėtų savo valią pareikšti ir veikti į įstatymų leidimą bei vyriausybės darbus. Komunistinėje santvarkoje yra visai priešingai — partijos tikslas — užmesti masėms vyriausybės ir politinių vadų valią. Tai labai ryškiai išskyla aiškėn iš Lenkijos vadų namos darbininkų partijos, turinčios 40.000 partinių celių, veiklos. Oficialiame dokumente taip suformuluoti tos partijos tikslai: 1. darbininkų mobilizacija įvykdyti ir, pagal išgales, viršijami vyriausybės gamybos plano; 2. politiška — agitacinė — taktika jmonių darbininkams, ypač jmonių profesinėms organizacijoms, jaunimui ir moterims; 3. įvairavimas į partiją žymiausių jmonės narių, ypač iš spartuolių tarpo; 4. stiprinimas partijos na-

rių tarpe drausmės, ypač kreipiant dėmesį į partijos susirinkimų bei kursų lankymą, nario įnašų mokesčių ir skaitymų partinės spaudos.

Partijos biuras skundžiasi, jog dauguma partinių celių šių tikslų reikiama nevykdo, tad paskelbta jų reorganizacija ir primygtinai reikalaujama, kad partijos nariai ir cėlės vis daugiau kreiptų dėmesį kovai su darbo dienų praleidimu ir vėlavimais, rūpintųsi vadinamųjų soclenktinių pasisekimu bei vykdymu žaliavų ir kuro taupymo priemonių.

Sie visi nuostatai ir reikalavimai aiškiai rodo, kad komunistinė Lenkijos darbininkų partija nepalieka tokios galimybės masių valiai pasireikšti, o yra tik valdančios kikos instrumentas masėms pažaboti bei išnaudoti.

Jie patys išsiauė piktas dvasias

Gal daugiau kaip kas kitas šiandien boļševikai skundžiasi vokiečiais. Ir ne be pagrindo. Rytinėj Vokietijos daly ne tik viską, ką tik galėjo, boļševikai išplėdė, bet ir vykdė tokį terorą, kad per kelerius metus vokiečiai jau turi ir žmonių milijoninius nuostolius. O tuo pačiu metu didelis agresijos pavojus graso ir vakarinėj Vokietijos daliai. Bet jie nenori prisiminti

ti ir pyksta, kai kiti primena, jog tai boļševizmo epidemijai kilti ir įsigalėti jie patys sudarė sąlygas.

Pirmoji pasaulinio karo metu, kaip ir antrojo, vokiečių vadovybė laikėsi Machiavello dėsniu, jog tikslas pateisina priemones. Bet pasirodė, kad nepadorios priemonės pagaliau smogia per galvą pačiam jas panaudojusiam.

Dvidešimt dviem metais* prieš

Stalino ir Hitlerio sąjungą, panašią sąjungą sudarė Ludendorffas su Leninu. Vokiečių pasiuntiniui Kopenhagoje grafiui Rantzau patarus, Ludendorffas suorganizavo apie trisdešimties boļševikų vadų, su Leninu prieky, pergabenimą iš Šveicarijos į Rusiją. Už tai Leninas, pagal sutartį, turėjo nuvesti caro vyriausybę ir padaryti su vokiečiais jiems palankią taiką. Bet greit vokiečiai gavo pajusti savo darbo vaisius. Leninas, švedijai susitikęs su Trockiū, kartu su juo išvyko į Suomiją ir neilgai trukus revoliuciją prasidėjo. Bet boļševikai nuvertė ne tik caro, o ir revoliucinę Kerenskio vyriausybę. Taip "išplėdė" pirmąsias dalį, jie pradėjo Brest Litovske su vokiečiais taikos derybas, bet pagal Trockiū formulę — nei taika, nei karas. Ir tai niekais pavertė visus Ludendorffo planus. Lemiamai ofensyvai Vakaruose negalėjo būti panaudotos Rytų fronto divizijos — ir tai sutruškino Vokietiją.

Taip Ludendorffas su savo iš Clausevitzo pasiskolinta totalinio karo teorija padėjo Rusioj įsikurti boļševizmui, nuo kurio dabar kenčia ne tik Rusija ir kiti kraštai, bet ir pati Vokietija. Ne be reikalo lietuviška patarlė sako, kad neik su vėliu riešauti.

Neteks stebėtis, jei panašių vaisių ateity susilauks ir tie, kurie šiandien dar vis bando su boļševikais prekiauti svetimu kailiu, pasiryžę palikti kitas tautas pasmaugti, kad tik sau kailį apsaugotų, ar pasipelnų iš prekybos su jais, iš pelno godumo pardavinėdami jiems karui svarbias medžiagas.

KINIEČIAI TRAUKIA Į VAKARUS

Pirmiau gabenę kinus daugiausia tik į Aukšt. Silezijos kasyklas, Sovietai dabar pradėjo juos gabenti ir į Moraviją. Žinoma, iš Čekoslovakijos, į Nikolsburgą jau atgabenta 80 kiniečių šeimų, kurioms čėkai turėjo užleisti butus ir sunėsti baldus bei namų apyvokos reikmenis ir indus.

prieš tai valdomą Lietuvą. Tų dviejų valstybių, Lenkijos ir Lietuvos, sujungtomis karinėmis pajėgomis, dviejų lietuvių — to pat Jogailos ir ypačai genijalaus didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto — vadovaujamomis, Tannenberg (Zalgrio) kautynėse kryžiuočių galybė buvo sutriuškinta. Kadangi lenkai nebuvo sutikę užleisti Lietuvai Prūsų, kad ir ne lenkų, bet senprūsų ir lietuvių apgyventų, Vytautas nepalaikė lenkų ligi galo ir leido kryžiuočiams išlikti, o lenkai gavo pasitenkinti vakarine Prūsų dalimi su Marienburgo miestu; Rytprūsiai su Karaliaučium liko prie vokiečių.

Neįstengdami vakaruose prieš vokiečius labiau įsitvirtinti ir toliau prasimušti, nenorint lietuviams tarnauti lenkų reikalams, be kokios sau naudos, lenkai be mažiausio savo dėmesio ir plėtrūmą (ekspansingumą) nukreipė į Rytus, visupirma į susiriusius su jais savo likimą Lietuvos žemes. 1386, 1413, 1501 ir kitomis sutartimis Lenkų ponai stengėsi kiek galima labiau surišti su Lenkija Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją, kad atsiremus šios galybės kryžiuočiai būtų likviduoti.

Dar XIV a. pusėje Lenkų karalius Vladislovas Alkunėlė (Lokietek) susigiminiuoja su didžioju Lietuvos kunigaikščiu, svetur paprastai karalium vadinamu Gediminu, apvedindamas savo sūnų ir įpėdinį Kazimierą su kunigaikštybe Aldona Gediminaitė, o to pat amžiaus pabaigoje Lenkų karalė Jadvyga Lenkijos ponų valia gavo ištekti už didžiojo Lietuvos kunigaikščio Jogailos, pasiimto Lenkijon karaliumi ir surišusio su ja savo

vainiko, kam Vakaruose jam pritarė, bet Lenkų ponai vainiką gavo sukludę. Vytauto 1430 m. mirus, Lietuva tai išgaudavo sau atskirus nuo Lenkijos valdovus, tai turėdavo juos drauge su Lenkija vis iš tos pat lietuviškos Gediminaičių dinastijos, ir ne kartą susipindavo, susidurdavo Lietuvos, Lenkijos ir dinastijos reikalai, sukeldami didesnius ar mažesnius, kai kada labai aštrius tarpusavius susikirtimus ir politines krizes. Tolerę gedimininė — vytautinė Lietuvos valdovų politika nesikratė santykiu su bet kuriuo artimesniu ar tolimesniu kaimynu, nesidėgė nuo nieko vieno kieno siena, tik noriai sėmėsi kultūrinį ir kitokių įtakų taip iš salvų-rusėnų, lenkų ir kitų, taip ir iš vokiečių, kryžiuočių, kardininkų ir kt., vengdama betgi pateikti tik vieno kurio kaimyno kultūrinę ir kitokion įtakon. Jogailinis (XIV a.) Lietuvos surišimas su Lenkija kad ir, suprantama, priartinė lenkamis Lietuvą, bet daug laiko praėjo, iki jų įtaka ten galutinai paėmė viršų ant kitų. Stengdamiesi labiau palenkinti Lietuvą Lenkijai, lenkai vengė remti Lietuvą prieš kylančią Maskvos valstybę, kad Lietuva per daug neįstiprėtų tos pat Lenkijos atžvilgiu, kas palengvino maskvinėi Rusijai po ilgų permainingų kovų paveržti iš Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos Smolenską, reikšmingiausią Lietuvos tvirtovę Rytuose, virstančią Maskvos vartais į Lietuvą, ir kas iš viso padėjo Rusijai virsti Lietuvai pavojingu ir agresingiu priešu. Tolerantingai ligi krikščioniškieji lietuviai savo

Balf'o rezoliucijos

priimtos Penktojo Seimo, įvykusio 1951 m. sausio 5-6 d., New Yorke.

I.

BALF įstatų pakeitimo reikalu

(a) Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo Seimas nutaria teisiskai įkurti BALF apskritis, kurių skaičių ir geografines ribas nustato Centro administracija. Apskričiai skaukia savo apygardų suvažiavimus pagal reikala, bet ne rečiau vieno karto per metus. Tokiuose suvažiavimuose dalyvauja bent suvažiavimuose dalyvauja bent vienas BALF Valdybos ar Direktorių Tarybos narys.

(b) BALF Seimas, atsižvelgiant į išlaidas, susijusias su seimų sušaukimu, nutaria ateityje seimus šaukti į du metus kartą, o ne į metus kartą, kaip iki šiol buvo daroma. Tuo tikslu BALF įstatų straipsnio 6, paragr. pirmo pradžia, kur sakoma: "The National Convention shall be held annually", pataisoma šiaip: "The National Convention shall be held bi-annually."

II.

Padėka organizacijoms dalyvavusioms BALF veikloje:

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo penktasis Seimas, posėdžiavęs 1951 m. sausio 5-6 d., New Yorke viešbutyje, New Yorke, turėdamas galvojė, kad paskutinių 15 mėnesių būvyje BALF veiklą labai materialiai ir moraliai rėmė ir jam nuosirdžiai kooperavo įvairios Amerikos Jungtinių Valstybių organizacijos ir įstaigos, Amerikos lietuvių organizacijos ir visuomenės veikėjai, reiskia nuosirdžiai padėką šioms organizacijoms ir įstaigoms: Advisory Committee on Voluntary Foreign Aid, of the United States Government, Displaced Persons Commission, Amerikos Episkopatui, War Relief Services — N.C.W.C., American Council of Voluntary Agencies, International Refugee Organization, Congregational Christian Service Committee, International Rescue Committee, Church World Service, National Lutheran Council, Cooperative for American Remittances to Europe, American Federation of

International Institutes, Boy Scouts of America, BALF Vajų Komitetams, Amerikos lietuvių laikraščių redaktoriams, Lietuvių Radio programų vėdėjams, Lietuvių parapijų klebonams, ALK Susivienijimui Amerikoje, Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, Amerikos Lietuvių Tarybai, Amerikos Vyciams, Lietuvos Raudonajam Kryžiui, Lietuvių Bendruomenei Vokietijoje, Buvusių tremtinių organizacijoms, Kanados lietuvių organizacijoms, Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungai, Lietuvių Šalpos Draugijai Prancūzijoje, ir visoms kitoms lietuvių organizacijoms, bet kuo prisidėjusioms prie lietuvių tremtinių šalpos, imigracijos ir įkurdinimo darbo Amerikoje ir kitur.

Šia proga Seimas nuosirdžiai dėkoja 1950 m. Direktoriato Tarybai, Valdybos nariams, ypač BALF pirmininkui kan. J. B. Konciui, BALF įgaliotiniams užsienyje, BALF'o Centro administracijai ir BALF apskričių ir skyrių valdyboms bei visiems kolonijų veikėjams prisidėjusiems savo aukomis ir darbu vykdant BALF uždavinius.

III.

Imigracijos ir įkurdinimo reikalu:

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo penktasis Seimas, posėdžiavęs 1951 m. sausio 5-6 dd. New Yorke viešbutyje, New Yorke:

(a) Su dideliu pasitenkinimu konstatuoja, kad iš bendros tremtinių masės Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje iki šiol atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes ir čia įsikūrė daugiau kaip 23.000 lietuvių tremtinių;

(b) Aukštai vertina BALF Imigracinės Komisijos atliktą darbą ir reikšdamas padėką saikytos komisijos pirmininkei A. lenai Devenienei, komisijos nariams: Juozui B. Laučkal, J. Ginkui ir B. Spudienėi, BALF Centro administracijai ir sponsoriams, prašo Imigrac. Komisiją pasirūpinti, kad visi lietuvių tremtiniai dar iki šiol pasilikę Vokietijoje ir Austrijoje, ir kvalifikuoti emigracijai ir įkurdinimui Jungtinėse Amerikos Valstybėse, nedelsiant galėtų atvykti į šį kraštą, pasinaudodami IRO teikiamomis transporto lengvatomis;

(c) Randa, kad yra pribrendęs reikalas BALF'ui įsigyti didesnius namus ar ūkį, kame su lauke senatvės, nedarbingi ar nesveiki lietuviai, neturintieji savų išteklų ar artimųjų, rastų globą ir prieglaudą. Seimas įgalina Direktorių Tarybą ir Valdybą pradėti reikiamus žygius šiam sumanymui įgyvendinti.

IV.

Suaktyvinimo BALF'o ir jo skyrių veiklos reikalu:

BALF Penktasis Seimas, turėdamas galvojė, kad ne mažas lietuvių tremtinių skaičius, šiuo metu gyvenančių Vokietijoje ir kitose Europos valstybėse, turės ten palikti dėl to, kad jie arba neatitinka imigracinių įstatymų reikalavimų, arba neturi DP statuso;

kad jų dauguma dėl jų sveikatos stovio, invalidumo ar amžiaus yra ir bus reikalingi medžiaginės ir moralinės globos; kad imigracija dar nėra pabaigta;

kad bręsta reikalas teikti medžiaginę globą bėdon patekusiems lietuviams ir jų įkurdinimo kraštuose;

kad tarptautiniai įvykiai gali pastatyti Europoje palikusius lietuvius prieš naujus bandymus,

nutaria: BALF'o veiklą ne tik tęsti, bet kiek leis sąlygoms, ją dar labiau išplėsti, įtraukiant į šalpos darbą visus geros valios lietuvius.

(Perkelta į 5 psl.)

LIETUVOS LENKIJOS SANTYKIAI AMŽIŲ BĖGYJE

Lietuvos Lenkijos santykių istorinė raida

Iš keturių aiškių - baltų tautų, dar savo prastorių metu įsiremusių Baltijos jūron plačiu pietryčių pajūriu, — senprūsų (prūsų), latvių, lietuvių ir jotvingių, istorijoje kaip tautos teatsilaikė tik lietuviai ir latviai, tuo tarpu — kai labiausiai į pietus išsikišę slavų tarpan jotvingiai šiųjų (lenkų ir rusėnų) buvo išnaikinti arba virstę Juodgudžios g u d a i s (rusėnais) ir net lenkai, o vakaruose gyvenę prūsai po 100 metų besiepusių atkalkių, kruvinių ir žiaurių grumtynių krito lenkų (mozūru) pakviesto vokiečių kryžiuočių ordino auka, jo išžudytų arba per 400 metų drauge su Prūsų lietuviams sugermanizuoti, virstdami vokiečiais prūsokais, o jų kraštas vokieškos Prūsų karalystės ir vokiečių Reicho lopšis. Latviai taip pat pateko vokiečių (Kardininkų Ordino) valdžion ir kultūrinėn įtakon, bet lietuvių neprileisti prie sujungimo su vokiečiais Prūsija kad ir išlaikė savą tautybę, tik ligi XX a. (1918 m.) nesudarė savo valstybės, o ir negavo dalyvauti savo pajėgomis lietuviams kuriant Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją, kuri išsiplėtusi nuo Baltijos ligi Juodųjų jūrų ir užvaldžiusi plačius rusėnų (gudų ir ukrainų, ukrainiečių) kraštus, rytuose Maskvą bemaž siekdama, išgelbėjo juos nuo totorių jungo, tad išsaugojė Vakarų kultūrą, bet patys vieni lietuviai nepadedami tos pat padermės kitų aiškių, savo didžiųjų valdovų XIII a. Min-

M. Biržiška

— * —

daugo, XIV a. Gedimino, Algirdo, Kęstučio, XV a. Vytauto Didžiojo ryžtingumu, sumanumu ir išmintingumu, savo gi susiklausimu ir valstybiniu bei kultūrinu subrendimu tegaudami kurties milžinišką valstybę slavų žemėse, tuo pat metu apie 200 metų kaudamiesi su besiveržiančiais iš Prūsų jų pavergti vokiečiais ir tūkstančių savųjų čia nustodami, skaičium neperlygdami savo valdomiems rusėnams neįstengė taip stipriai ir aištiškai sucementuoti valstybės, taip sakant — jos suaištinti (subalinti), kad ji atsilaikytų prieš Lenkijos ir maskvinės Rusijos slaviškąsias valstybes. Jei būtų visos aiškių giminės ligi šiolai išlikusios ir draugėje su lietuviams kūrusios bendrą valstybę, aištiškai baltiškas gaivalas būtų joje lengvai atsivėres slaviškąjį, atsikirtęs Lenkijai ir privertęs ją respektuoti Lietuvos valstybingumą, o ir Maskvos Rusijai neleidęs užaugti pavojingų Europos tautoms milžinų. Pati Lietuvos valstybė būtų likusi stipresnė už Rusiją, Lenkiją ir Vokietiją*, o ir lietuvių mūsų laikais būtų nemažiau buvę, gu lenkų, tuo tarpu kai dabartinis lietuvių skaičius tesudaro 1/10 lietuvių, lietuvių drauge su latviais taip pat tik 1/5 lenkų.

*) Vokietija būtų be Prūsų ir Pamarės buvusi, lietuvių ir lenkų atremtas "Drang nach Osten" tėtų tik nerealaus senovės prisiminimas likęs.

SABOTAŽNINKAS GRASINA PASAULIUI

Komunistai, siekdami savo tikslų, nesivaržo dėl priemonių. Kadangi jų viltys pagrįstos tuo, jog, tik pabloginus, kiek tik galima, įvairių kraštų padėtį ir juos nusilpninus, komunistų pa-

Sabotažų organizacija

Sabotažininkų organizatoriai eidi užsieny. — Agentai stengiasi įsibrauti į visas įstaigas. — Turto naikinimas, šnipinėjimas, žmonių grobimas ir žudymas — jų tikslai.

Komunistų sabotažo veiksmų nekomunistiniuose kraštuose apima įvairiausias sritis ir jiems vykdyti naudojama ne tik specialiai paruošti agentai, bet ir sudėtinga organizacija.

Kaip visa tai daroma, gana būdingas pavyzdys gali būti Vakarų Vokietija, kur šią veiklą komunistai ypatingai plačiai organizuoja, bet kur kartą yra pavykę ir gana plačiai jos metodus ir organizaciją atskleisti.

Šio viso sabotažinio Vok. Vokietijos veikimo vyriausia vadovybė yra rytinėje Vokietijos zonoje ir žinoma "Rytų Vokietijos Saugumo Tarnybos Vakarų Skyriaus" vardu. Jam vadovauja specialia tam reikalui mokyklą Maskvoje baigęs W. Zeisser, Ispanijos civiliniam kare dalyvavęs generolo Gomez slaptovardžiu. Pačiam "Vakarų poskyriui", kuris organizuoja Vok. Vokietijos sabotažus (kiti poskyriai kovoja su Vakarų Vokietijos Vokietijos) vadovauja Zeissio geras draugas, taip pat Rusijos baigęs panašų "mokyklą", Mielke, kuris savo uždaviniams vykdyti turi neribotas pinigų sumas.

Visi šio darbo dalyviai suskirstyti į kelias pagrindines grupes.

Į pirmąją grupę sudaro prekių ir žmonių šmugelininkai. Pirmasis jų uždavinys pakenkti Vok. Vokietijos ūkiui ir padėti sovietiniam. Tuo tikslu jie slapta gabena ir juodojo rinko parduvinę įvairias prekes iš komunistinių kraštų, darydami milijoninius nuostolius valstybei, kuriai nusukami muitai bei kiti mokesčiai, ir sunkumų pramonei, kuriai konkurenciją daro dumpingo kainos juodojo rinko parduvinę įvairius šmugeliuotus gaminius bei medžiagas — precizinius instrumentus, motorus, spalvuotuosius metalus, gumą ir t.t.

Kartu jie pergabena į vakarus ir kominformo šnipus, propagandinę literatūrą ir ginklus, šaudmenis, sprogstamas medžiagas ir kitus sabotažams vykdyti reikmenis, skirtus slapta "Markso Kovos Draugijai".

Nors šie šmugelininkai ir daug žalos padaro, bet už juos yra dar pavojingesnė šnipų organizacija. Ji stengiasi savo agentus įkisti visur — į ministerijas, policiją, bankus, pramonės įmones, tyrimų institutus, geležinkelius, paštą ir kitur. Jie daugiausia paruošiami Neu-Ruppin agentų mokyklų ir, aprūpinti įvairiais sufalsifikuotais dokumentais, šmugeliuojami į Vakarų zoną, kur jie stengiasi įsitaikyti įstaigų sekretoriams, prekybos agentams, šoferiams, kelnėriams, durininkams ar paprastais darbininkais, nemint "jau kitų įvairių vietų ir pareigų. Jų daugelis yra net visai nekomunistai ir dirba priversti, nes rytinėje zonoje jų šeimos ir kiti artimieji laikomi įkaitais. Praėjusiais metais buvo suimta tokia organizacija turėjusi 1,500 narių.

Tolimesnė ypatingai pavojinga organizacija yra "Terscho grupė", apytikrėmis žiniomis, turinti apie 3,000 narių, savo uždaviniams paruoštų Katovicuose, Pragoje ir Sofijoje. Ji yra tiesioginė Sovietų MVD žinioj, kuri tuos agentus aprūpina ir sprogstama medžiaga, pragaro priemonėmis ir kitomis sabotažo priemonėmis. Jų paskirtis naikinti gyvybinę reikšmę pramonę, dujų ir vandentiekio į-

vykų išplėsti, jie imasi plačiausiu mastu sabotažo visame pasaulyje. Sovietuose sabotažų vykdymas išvystytas į tikrą mokslą, įkurta tam reikalui visa eilė net "aukštųjų" mokyklų ir išleista specialūs vadovėliai.

rengimus, elektros jėgaines, sandelius ir susisiekimo tinklą, o tam tikrais atvejais — karui, pav., prasidedant — ir sprogdyti valdines įstaigas, kariuomenės statusus bei žudyti paskirus svarbius asmenis.

Jos taip pat uždavinys organizuoti grobimą technikos specialistų, mokslininkų, naujų ginklų žinovų, antikomunistinių pabėgėlių, politikų, žurnalistų ir kit. Tie žmonės vieni numatyti likviduoti, kiti papaudoti Sovietų ginklavimui.

Minėta "Markso Kovos Draugija" yra grynai karinė organizacija, kuri slaptose sandeliuose turi modernius lengvuosius

ginklus ir karo atvejui skirta tūojau pradėti užnugary partizaninį karą bei vykdyti su "Terscho grupe" karinius sabotažus.

Cia pavaizduotas Vok. Vokietijos pavyzdys yra būdingas ir visems kitiems kraštams, kur komunistai organizuoja savo sabotažinę veiklą. Kas bent kiek seką įvykius, daugumas bus girdėję, kad prieš kiek laiko ligi pagrindų sudegė milžiniškas gumos fabrikas Singapore, sprogi-mas Turine sunaikino Mirafiori įmones, prie Adrijos buvo nakties metu padegtos Jugoslavų naftos rafinerijos, Vok. Vokietijoje buvo nutrauktas gyvybinės reikšmės pastų ir geležinkelio kabelis ir t.t. ir t.t.

Kas tai? Nelaimingi atsitikimai ar sabotažas? Ne visuomet pavyksta tai išnagrinėti. Bet nemaža panašių įvykių dalis neabejotinai yra kominformo agentų darbas. Būtų per daug ilga surašyti visus padėjimus, sprogdinimus, žmonių pagrobimus, su-sektas "mirtininkų" brigadas ir kitus panašius faktus.

Taip komunistai bando nugaleti vadinamą kapitalistinį pasaulį.

Antrasis lazdos galas

Komunistų priešai imasi tų pačių priemonių. — Gaisrai, sprogimai ir atentatai — atsakymas į komunistų sabotažus bei terorą.

Bet kartą Sovietams jau pradėjus sabotažų karą, kaip ir galima buvo laukti, tai negalėjo ilgą laiką likti jų monopolis. Prieškomunistinės kovos organizacijos daug kur yra priėjusios išvados, kad brutaliomis fizinėmis jėgoms bei klasotos priemonėmis kovojant komunistų galima atremti tik imantis panašių jų silpninimo bei naikinimo priemonių. O to pasekmės, kaip praneša pati komunistinė spauda, — tūkstančiai sabotažų tiek Sovietuose, tiek visuose jų okupuotose kraštuose. Jeigu nemažą jų skelbiamų sabotažų dalį ir tenka atmeti, nes tai daugeliu atvejų naudojama pateisinti blo-goms jų santvarkos išdavoms ir priedanga nepageidaujamiems asmenims sulikviduoti, vis dėlto neabejotina, kad sabotažai ten vyksta plačiu mastu. Tokioje, Rumunijoje tik Ploesti naftos rajone kas mėnesį sprogsta geras tūzinas ekrasito paketu,

Sabotažo karo pasekmės

Slaptasis karas plėčiasi po visą pasaulį. — Niekas jau nebegali jaustis saugus. — Įniršis ir kerštas grasina baisiausiomis pasekmėmis.

Sabotažo veiksmų yra visuomet buvę. Bet sabotažo karas, kaip jis dabar vyksta, yra visai naujas reiškinys. Seniau tai buvo daugiausia paskirti atsitikimai, dažniausiai karo metu. O dabartinis sabotažo karas yra nuolatinis, suorganizuotas valstybinių ir net tarptautinių masių, vedamas naudojantis paskutiniaisiais mokslo ir technikos laimėjimais bei panaudojant tūkstančius žmonių ir milijonines pinigų sumas.

Suprantama, kad ir jo pasekmės yra nepalyginamo masto. Užverčiamos kasyklos, sunaikinamos plantacijos, lieka į orą milijoninės vertės tiltai bei tuneliai, geležinkelių stotys ir linijos, liepsnoja gyvybinės reikšmės pramonės įmonės, sandėliai ir mokslinių tyrimų laboratorijos, genda brangios fabrikų mašinos, nustoja veikti laivų motorai, krinta lėktuvai, žmonės žudomi arba dingsta be pėdsakų. Ir juo klaukiau, kad tokių įvykių metu žūva daug žmonių, kurie su tuo slaptoju karu neturi jokių reikalų ir apie jį net nemovoka — kasyklų ir įmonių darbininkai, geležinkeliečiai, lakūnai bei jūrininkai ir net paprasti keleiviai.

Ne mažiau pavojinga ir to karo sukelta nuotaika — įtarinėjimai, nepasitikėjimas, baimė. O tai daugeliu atvejų dar seka ir suėmimai, tardymai ir baismės net ir visai nekaltų žmonių, y-

pač komunistiniuose kraštuose. Politinis pabėgėlis negali šandien būti tikras, kad jis gaus prieglaudą, nes ne visuomet jis gali įrodyti, kad nėra priešo agentas. Darbininkas dažnai negali gauti darbo, kol jo ligi marškinų siūlių neištiria saugumo įstaigos. Keleivis negali vykti, kur jam reikia, nes ne visuomet gauna leidimą išvykti arba į norimą kraštą įvažiuoti.

Taip tasai sabotažo karas koks ties žmonių galva kaip koks juodas debesys ir neįmanoma dar numatyti, kaip šis vyksmas ateity išsivystys.

Viena, jis negali būti sustabdytas, kaip viešas karas, nutraukiant kovas ir sudarant sutartį. Čia niekas ir neprisipažįsta, kad jis tokį karą veda. Antara, tai įniršis, keršto jausmas, fanatizmas, kuris šiame kare vaidina didelį vaidmenį. Dėlto niekas negali pasakyti, ligi ko jis gali prieiti. Nėra už galimybių ribų, kad jame gali būti panaudota ir pačios baisiausios priemonės — nuodai, apkrėčiamų žmonių ir gyvulių ligų bacilos, o gal net ir atominės bombos.

Ir kaip tik šios galimybės visų bausimu atskleidžia, kokia grėsmė tiesiog visai žmonijai užtraukė komunistų fanatikai, pradėdami pasaulyje sabotažų karą, kurį sulaukėti nė jie patys šiandien jau nebepajėgtų, jei net ir norėtų.

Sportas

DIDŽIOJI KREPŠINIO ŠVENTĖ

Spauda, radijas ir daugybė plakatų ištisas 3 savaites skelbė apie didžiausią ir geriausią šį sezoną krepšinio kovą, kuri įvyks š. m. vasario mėn. 24 d. 7 val. vak. Klasčiaus salėje Maspeth, N. Y. Šioje krepšinio šventėje susitiks dviejų didžiausių New Yorko valstybės lietuvių kolonijų krepšinininkai — Lietuvių Atletų Klubas prieš Amerikiečių Klubą. Abu šie klubai pastatys savo geriausius krepšinio pajėgas pradedant II-aisiais vienetais ir baigiant pirmaisiais vienetais, kurie žada parodyti aukščiausios lietuvių klasės žaidimą.

Jau iš anksto galima tvirtinti, kad įtemptas šiose rungtynėse bus didžiausias, nes LAK krepšinininkai stengsis atsigrębti prieš ALK, o ALK norės įrodyti Brooklyno ir apylinkių lietuvių publikai, kad jie yra pranašesni.

ALK sudėtyje matysime gigantisko ūgio krepšinininkų, taip kad mūsų 6 pėdų žaidikams nebus lengvas uždavinys dengti tokius "Lubinus". LAK savo sudėtyje kiek pakeitė, sustiprindamas savo puolimą keletu naujų ir gabių žaidėjų. Atrodo, kad keletas LAK žaidėjų tai bus atsivėlinimo šiose rungtynėse, nes Dede Samas kviečia juos "svarbesnėms rungtynėms treniruotis". Todėl beveik drauslį galima tvirtinti, kad šitokių rungtynių, kokios įvyks vasario mėn. 24 d. 19 val. Klasčiaus salėje, mūsų žiūrovams gali netekti ilgą laiką pamatyti. Taigi visų lietuvišką sportą ir krepšinio mėgstančių pareiga būtų į šias rungtynes atvykti ir paremti saviškius, paskatinti juos ir išreikšti savo džiaugsmą jų žygiams. Tegul išvykstantieji svečiai išsiveža ko geriausią įspūdį apie šio didmiesčio sportą mėgstančių lietuvių visuomenę, o išvykstantieji krepšinininkai ir karo tarnybą tegul ilgai prisimena šią lietuvišką krepšinio šventę.

Po rungtynių įvyks šokiai, grojant populiariam lietuviškam orkestrui.

SACHMATININKAI VYKSTA Į BOSTONĄ

Lietuvių Atletų Klubas šachmatų sekcijos iniciatyva yra susitarta su Bostono lietuvišiais šachmatininkais sužaisti pirmas Amerikoje lietuvių tarp miestines šachmatų rungtynes Bostone š. m. kovo mėn. 3 d. Bus žaidžiama ant 8 lentų, t. y. kiekvienas miestas išsto po 8 geriausius lietuvių šachmatininkus. Se-kancija dieną, kovo mėn. 4 d., įvyks kombinuotos Brooklyno-Bostono lietuvių šachmatininkų rungtynės prieš Bostono amerikiečių Boylston šachmatų klubą. Tai didžiausias šachmatų klubas Bostone; šis klubas šiais metais pasidalino pirmąją vietą su Harvardo Universitetu Bostono pirmenybėse. Šiose rungtynėse dalyvaus 16 lietuvių šachmatininkų (8 iš Brooklyno ir 8 iš Bostono). Šiais metais Bostono lietuvių šachmatininkai užėmė 3-čią vietą Bostono pirmenybėse. Reikia pastebėti, kad Bostono lietuvių šachmatininkus atstovauja Skėma, Keturakis, Merkis ir kiti žinomi šachmatų pasaulje lietuvių šachmatininkai. Skėma šiais metais laimėjo Bostono šachmatų meistro titulą ir pereina įją dovaną. LAK šachmatų sekcijos vadovybė Brooklyno rinktinę jau baigia sustatyti ir jau paaiškėjo, kad Repečka, Staknys, Merkevičius, Paskevičius, Trojanas, Galmi-nas, Vilpišauskas vyks į Bostoną. Aštuntasis dalyvis bus paskirtas šios savaitės būvyje, nes kandidatų tai vietų yra net 3. Šachmatininkus maloniai sutiko nuvežti į Bostoną p. Galmi-nas, už ką šachmatininkai jam iš anksto dėkja.

Belieka tik palinkėti sekmės Brooklyno šachmatininkams, gi-nant šiame karališkame žaidime šiandien lietuvių šachmatininkų garbę.

Sp. V.

SPORTO ĮVYKIAI PEREITĄ SAVAITĘ

Lietuvių Atletų Klubas krepšinio II vienetas be kovos laimėjo krepšinio rungtynes prieš Spanish Grace, nes pastarasis vienetas į rungtynes neatvyko. Rezultatas užskaitytas 30:0 lietuvių naudai.

Lietuvių Sporto Klubas II-sis (B) futbolo vienetas, sustiprin-tas keletu pirmojo vieneto žaidėjų ir paremtas futbolu veteranais Atkočium, Bagdžium ir Belecku, laimėjo prieš Swiss F. C. B vieneta 6:1 pasekmę. Įvarčius pelnė: Atkočius — 1, Bagdžius — 1, Steponavičius — 4. Gaila, LSK antrajame vienetė ne jaunieji futbolininkai pava-duoja futbolu veteranus, bet veteranai jaunuosius. Reikia tikė-tis, kad ateityje panašius pastabų nebereikės LSK B vienetai.

Brooklyno lietuvių šachmatų pirmenybių rezultatai po 8 rato rungtynių: Repečka — 12-0, Staknys — 11-0, Merkevičius — 10-3, Paskevičius — 7-0, Trojanas — 6-5, Galmi-nas — 6-6, Kondrotas — 5½-5½, Vilpišauskas — 5-5, Šukys — 4-5, Zeidotas — 4-6 ir kiti.

SPORTAS ŠI SAVAITGALI

Šeštadienį, vas. 24 d., 7 val. Klasčiaus salėje, Maspeth, Lietuvių Atletų klubo du krepšinio vienetai susitiks revanšinėse krepšinio rungtynėse prieš Amerikiečių Klubą. Po rungtynių šokiai.

Sekmadienį, vas. 25 d. Lietuvių Sporto Klubas I futbolo vienetas pradeda New York State Cup (taurės turnyras) rungtynes, kuriose dalyvauja iškiliausios New Yorko valstybės futbolo komandos. Šiame turnyre dalyvauja 34 futbolo vienetai. Lietuviai žaidžia pirmąsias šios taurės rungtynes prieš Morning Star (Aukščiausią lygą). Rungtynių pradžia 2:30 val. p.p. Arctic Oval — LSK — stadionas. Priešžaismyje (12:30 val. p.p.) LSK II žaidžia pirmąsias Dr. Maning Cup (taurės turnyras rezervinėms, A ir B klasių komandoms) rungtynes prieš German — Hungarians rezervinį vieneta. Ir pirmosios ir antrosios rungtynės bus labai sunkus uždavinys mūsų vyrams, nes abu priešininkai savo lygose yra meistariai. Vienas pralaimimas reiskia iškritimą iš turnyro.

Sachmatai: tą pačią dieną šachmatų pirmenybių 9-to rato žaidimai. Pradžia 5 val. vak.

REIKALAUJA ISTIRTI TERO-RĄ ČEKOSLOVAKIJOJ

Slovakijos Katalikų Studentų Federacija užsienyje, "Pax Romana" narys, Jungtinių Tautų Organizacijai įteikė skundą prieš neseniai Bratislavoje įvykusį katalikų vyskupų ir kunigų pasmerkimą. Skunde pavaizduojamas Katalikų Bažnyčios persekiojimas Čekoslovakijoje ir reikalaujama imtis priemonių jam sustabdyti. Konkrečiai reikalaujama sudaryti komisiją, kuri ištirtų Katalikų Bažnyčios padėtį anapus geležinės uždangos. Jungtinių Tautų Organizacijos nariai — sakoma skunde — turi pareikalauti Čekoslovakijos atstovus, kad jie pasiaiškintų dėl visų komunistinės čekoslovakų valdžios daromų nusikaltimų prieš žmogaus teises ir kad nutrauktų persekiojimų terorą.

STACHANOVAS PRALENKIAS

Ziniomis iš Rygos, Pabaltų visur sienos ir tvoros apilipintos "Kovaliovo atsišaukimu". Tasai nežinomas rusas esąs pralenkęs tiek Sovietų garsintą Stachanovą. Jo naujos darbo sistemos pagalba naujai sudarytos "Kovaliovo brigados" pavykę 1948 m. 250% viršyti gamybos planą, o 1949 m. 100-150%. Ligšiolinės Stachanovo pasiektos normos yra paskelbtos vidutinio darbininko normaliomis darbo normomis.

NELIKIME SKOLINGI SV. METŲ PAMINKLUI

Mieli lietuviai, Marijos žemės vaikai!

Dabartiniam Sventųjų Metų laikui paminėti pasiryžta Amerikos lietuvių katalikų vardu pastatyti paminklą — Marijos garbei koplyčią Nekalto Parsidėjimo Seserų Vienuolyne, Putnam, Conn.

Jau daug kas suprato reikalo svarbą ir atsiliepė didesnėmis ar mažesnėmis aukomis: Statybos Fondas pareitais metais žymiai padidėjo. Tiems geradariams dėkinga Marija, dėkingos Seserys, Jos dukros, dėkingi visi, kurie nori pagerbti Mariją, kurie tikisi Jos pagalbos kenčiančiai mūsų tautai. Tačiau iki šiol surinktų pinigų dar per mažą statybai pradėti.

STATYBOS KOMITEAS žinodamas, jog dar toli gražu ne visi geraširdžiai turėjo progos parodyti savo palankumą, o vajuos talkininkai ne visur spėjo įgyvendinti savo planus — skelbia šv. Metų Paminklui pastatyti v a j u tebeinančių ir šiais 1951, pradžiai šventaisiais metais.

Šiandien, N. Pr. Marijos Lurde apsišviesto dieną, su visu įsijautimu į mus supančius įvykius, su giliu troškimu antgamtinės pagalbos mūsų tautai, su didele viltimi ir pasitikėjimu krepšiamės į visus lietuvių: dvasininkus ir pasauliečius, organizuotus ir pavienius — padėkite pastatyti Nekaltai Pradėtosios Marijos garbei koplyčią!

Pati Marija, pasirodžiusi šiluvoje ir Lurde, prašė statyti Dievo namus. Priimkite šį mūsų kvietimą atvira širdimi ir atsiliepkite auka. Jos laukia:

IMMACULATE CONCEPTION CONVENT BUILDING FUND, R. F. D. 2, Putnam, Conn.

Jūsų auka pagreitins Paminklo pastatymą, kuris sustiprins ir pagyvins naująsias lietuvių ir katalikybės židini.

N. P. Seserų Kongregacijos Vadovybė N. P. Seserų Vienuolyno Statybos Komitetas.

1951 m. vasario 11-tą,

švč. P. Marijos Lurde apsišviesto dieną.

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

A T E I T I S

ATEITYJE rašo žymiausi mūsų literatai, visuomenininkai bei mokslininkai, tačiau

ATEITYJE turi progą pasireikšti ir jaunos jėgos — pats jaunimas.

ATEITYTIES prenumerata metams 3 dol. Garbės pren. 10 dol. Užsieny — pagal dolerių kursą.

ATEITYTIES redakcijos ir administracijos adresas:

“ATEITYTIS”

417 Grand Street,

Brooklyn 11, N. Y.

MENESINIS ŽURNALAS “KARYS”

visų lietuvių mėgiamas ir plačiai skaitomas visame pasauly. Išgykime “Kario” 2 nr. Jame gausi įdomios ir vertingos medžiagos bei originalių iliustracijų.

Nedelsdami prenumeruokimės “Kari” 1951 metams. Už 4 dolerius — 12 didelių ir gausiai iliustruotų numerių.

Sausio mėnuo — “Kario” platinimo ir išsirašymo mėnuo.

“Karys” jungia visus lietuvių, visus karius.

Redakcijos ir administracijos adresas: “Karys”, 156 Steamboat Road, Great Neck, N. Y.

Niekad nevėlu užsisakyti

mėnesinį religinio - patriotinio turinio laikraštį

“ŠV. PRANCIŠKAUS VARPELĮ”

kuris aplink save yra sutelkęs daug žymių bendradarbių ir kurį šiandien mieliai skaito lietuviai pasaulyje.

SV. PRANCIŠKAUS VARPELĮ

leidžia

Tėvai Pranciškonai, Kennebunk Port, Maine.

Prenumeratos kaina: metams 2 dol.

KVIEČIAME

Užsisakykite savaitraštį “AMERIKA”!

“AMERIKA”

★ yra geriausias savaitraštis, —sako kiekvienas, turėjęs progos su ja susipažinti.

“AMERIKOJE”

★ visada rasi įdomių, naudingų pasiskaitymų ir gražių vaizdėlių iš mūsų Tėvynės Lietuvos.

Todėl

“AMERIKA”

★ yra mieliai skaitoma ne tik čia, Amerikoje, bet ir visame pasaulyje.

“AMERIKOS”

★ šimtai egzempliorių kas savaitę plaukia į Europą, Aziją, Afriką, Australiją, Pietų Ameriką ir Kanadą.

Taigi, jei pats jau skaitai “AMERIKA”, patark kitiems ją užsisakyti, arba užprenumeruok ją savo bičiuliams ar gliminėms, kurie patys negali jos užsisakyti.

“AMERIKA”

★ metams kainuoja tik \$3.00 Užsienyje \$3.50

Reikalaujantiems nemokamai siunčiame kelis “Amerikos” numerius susipažinti

“AMERIKA”

417 Grand Street

Brooklyn 11, N. Y.

Philadelphijos, Pa., naujienos

— Kun. St. Raila ilgesnį laiką serga ir gydosi namuose, bet dabar, gydytojų patarimas, rengiasi išvykti į ligoninę patalstyti savo sveikatos.

Lietuvos Nepriklausomybės šventę paminėta labai plačiai ir įvairiai. Vasario 17 dieną buvo radijo valanda, kurioje kalbėjo radijo valandos vedėjas p. A. Gaigalas, komiteto pirmininkas J. Kavaliauskas, kun. Dr. B. Šimkus ir Dr. B. Nemickas. Meninę dalį atliko Vyrų ir Moterų oktetai, vadovaujant p. L. Kauliniui ir solistei p. Juzei Augaitytei. Duotas radijo vaizdelis. Rengėjai nusipelnė didelio pagyrimo už tokią programą.

— Antanas Dzikas, lietuvių radijo programos vedėjas, serga ir rengiasi į ligoninę patalstyti savo sveikatos.

— Juzė Augaitytė, buvo išvykusi Lietuvos Nepriklausomybės minėti į Washingtoną Lietuvos Atstovybė, o vakare dalyvavo Baltimorės lietuvių šventės minėjime. Tikime sulaukti jos išspūdži.

— Vasario 11 dieną Philadelphia buvo atvykę min. P. Zadeikis ir Sidzikauskas, kurie dalyvavo Vidurinės Europos valstybių deklaracijos pasirašymo iškilmėse. Ir Lietuva su kitų laisvų valstybių įgaliojimais padėjo savo parašą Independence Hall, prie pat Laisvės Varpo. Labai jaudinantis momentas. Kitos atstovų iškilmės buvo Benjamin Franklin viešbutyje.

— Vasario 16 Philadelphiaje praėjo labai paprasta. Kadangi buvo darbo diena, tai daugelis negalėjo iš ryto pamaldose dalyvauti. Tik lietuvių parapijų mokyklos turėjo gražius paminėjimus pamaldomis ir atskirais minėjimais klasėse ir salėse. Sv. Kazimiero parapijos mokiniai nešiojo trispalvius ženklus ir lietuviškai kalbėjo, kad bent tuo labiau paminėtų tą šventę. Vakare daugiau žmonių galėjo tą dieną atžymėti savo pasiryžimą, maldomis, ir nutarimais. Labai daug lietuviškų širdžių giliai asmeniškai paminėjo tą šventę. Juk dar negalima užmiršti, ko per tiek metų laukėm ir dabar vis dar viliamės ir gyvename.

— Tremtinių Bendruomenė jau išleido savo Mūsų Žinių 1 spausdintą nr. Tiki, kad tai bus nuolatinis jų informacinis bulletenis. Ten gražiai paduotas visas jų veikimas ir ateities veiklos planas. Pasisekimo.

— Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimas radijo programos valanda, vasario 17 d. išstoties WHAT reikia laikyti

daugiau kaip pasisekusia. Programa buvo labai įvairi, gerai parengta ir gerai atlikta. Pranešėjo balsas skambėjo labai maloniai, solistė p. J. Augaitytė skambėjo nuoširdžiai ir gyvai jausmingai visą savo programą. Oktetui vyrų ir moterų atliko savo. Radijo vaizdelis buvo gan geras, o pradžioje labai gyvas ir natūralus. Visi vaizdelio dalyviai gyvai įsijautė į savo vaidmenis. Pridėjus rimtas kalbas: Dr. B. Nemicko, Juozo Kavaliausko ir kun. Dr. B. Šimkaus su jausmingu programos vyriausio organizatoriaus A. Gaigalo užbaidymo žodžiu, visą programą reikiama labai sveikinti ir dėkoti. Ta proga visomis jėgomis lenda mintis, kad reikia panašios lietuviškos radijo programos Philadelphia, nes kitaip jie dūsta be jokios rimtesnės minties, dainos ir lietuviškos radijo bangos. Kaip būtų sveikintina šią pirmą grupę pavadinti Lietuvių Radijo Klubu ir naujos lietuviškos radijos programos kūrėju. Lauksime.

PRANEŠIMAS

Lietuvių Kalbos Draugijos Philadelphia skyriaus susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 25 d., sv. Kazimiero parapijos patalpose tuojau po sumos. Nariai ir suinteresuotieji prašomi atsilankyti. Valdyba

PRANEŠIMAS

Paterono lietuviškų organizacijų Lietuvos Nepriklausomybės 33 metų sukakčiai paminėti Komitetas kviečia visus Paterono ir apylinkių lietuvius atsilankyti į minėjimą, kuris įvyks vasario 25 d. 3 val. p.p., Washington salėje, 74 Godwin st., Paterson, N. J.

Programoje dalyvauja amerikiečiai kalbėtojai: kongresmanas Gordon Camfield, Paterson miesto mayoras de Vita, Paterson Evening News redaktorius ir kitų tautybių atstovai. Lietuvių kalbėtojai — Vieniybės redaktorius Tyslavas, kun. Piktorna, Dr. Valaitis.

Toliau programoje Jokubo Stuko Lietuviško Radio "Rūta" ansamblio tautinių šokių grupė, vadovaujama A. Cvirkaitės, moterų kvartetas, vadovaujant L. Stukui, Paterson lietuvių parapijos choras, duetas ir deklamacijos.

Įėjimas laisvas. Veiks bufetas su skaniais gėrimais ir užkandžiais.

Pamaldos už Lietuvą 10 v. 30 min. ryto Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

Komitetas.

BALF'o SEIMO REZOLIUCIJOS

(Atkelta iš 3 psl.)

Tam tikslui pasiekti Balf'o Taryba ir Valdyba yra raginama imtis žygių, kad kiek galint daugiau Amerikos lietuvių organizacijų būtų įstatyti Balf'o skyrius ir kad Centro santykiai su skyriais būtų galimai tampa, kad skyriai laikas nuo laiko būtų iš Centro lankomi ir instruktuojami.

V.

Kvietimo tremtinių įsijungti į Balf'ą veiklą Amerikoje reikalauja Balf' Seimas, posėdžiavęs 1951 m. sausio 5-6 d.d. New Yorker viešbutyje, New Yorke, laikydamas glaudų ir darnų Balf'o, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus, Lietuvių Bendruomenės ir Tremtinių Komitetų bendradarbiavimą būtina prielaida Balf'o užsibrėžtiems uždaviniams Vokietijoje įvykdyti,

su pasitenkinimu konstatuodamas, kad nusistovėjusieji nuo 1946 metų anksčiau suminėti organizacijų santykiai yra davę gerų rezultatų, turėdamas galvoje Balf'o Valdybos 1950 m. lapkričio 14 d. nutarimą tuo klausimu, įpareigoja naująją Balf'ą Direktorių Tarybą ir Valdybą padaryti nutarimus ir patvarkyti, kurie laidojami Balf'ą, Lietuvių Bendruomenės ir Tremtinių Komitetų bendradarbiavimą Vokietijoje ir priderinti ji prie besikeičiančių sąlygų. Visų Balf'o gėrybių paskirstymą ir išdalinimą Vokietijoje ir Austrijoje vykdo Balf'ą igaliojantis, dalyvaujant LRK, Lietuvių Bendruomenės ir stovyklų komitetų atstovams.

IV. Balf' siūnčiamų Vokietijon ir Austrijon gėrybių paskirstymo reikalai:

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo Penktasis Seimas, posėdžiavęs 1951 m. sausio 5-6 d.d. New Yorker viešbutyje, New Yorke, laikydamas glaudų ir darnų Balf'o, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus, Lietuvių Bendruomenės ir Tremtinių Komitetų bendradarbiavimą būtina prielaida Balf'o užsibrėžtiems uždaviniams Vokietijoje įvykdyti,

su pasitenkinimu konstatuodamas, kad nusistovėjusieji nuo 1946 metų anksčiau suminėti organizacijų santykiai yra davę gerų rezultatų, turėdamas galvoje Balf'o Valdybos 1950 m. lapkričio 14 d. nutarimą tuo klausimu, įpareigoja naująją Balf'ą Direktorių Tarybą ir Valdybą padaryti nutarimus ir patvarkyti, kurie laidojami Balf'ą, Lietuvių Bendruomenės ir Tremtinių Komitetų bendradarbiavimą Vokietijoje ir priderinti ji prie besikeičiančių sąlygų. Visų Balf'o gėrybių paskirstymą ir išdalinimą Vokietijoje ir Austrijoje vykdo Balf'ą igaliojantis, dalyvaujant LRK, Lietuvių Bendruomenės ir stovyklų komitetų atstovams.

Angeli Karalienės parapijos choras, vadov. muz. P. Dulkės, kuris dainavo Vasario 16 minėjimo iškilmėse Webster Hall vasario 18 d.

Elizabeth, N. J.

Minėsime Vasario 16

Vasario 25 d. įvyksta mūsų kolonijoje Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo paminėjimas 4 val. p.p. Lietuvių Laisvės svetainėje. 11 val. ryte bus iškilmingos mišios sv. Petro ir Povilo bažnyčioje už žuvusius, kenčiančius ir mirusius ištremimus dėl Lietuvos laisvės. Kalbės gabūs kalbėtojai dar mūsų kolonijoje nekalbės. Iškilmų pajaušinimui bus tautiniai šokiai, deklamacijos, vaizdelis "Lietuvoje" ir choras. Įėjimas nemokamas. Lietuvai Gelbėti Komitetas kviečia visus lietuvius gausiai atsilankyti.

Pakelkū iš Romos į Chicago lankėsi rašytojas Šešplaukis Tyrolis. Jis tik vedęs Naujųjų Metų išvakarėse sv. Petro Bazilikoje, Romoje, ir grįžta į darbą Chicagoje, kur yra įsikūręs.

IR MAZUCIAI PRISIMENA VARGAN PATEKUSIUS!

Jau antri metai Elizabeth, N. J. vaikučiai prieš Velykų šventę prisimena lietuvių vaikučius, senelius ir ligonius, pasilikusius vargti Vokietijoje.

Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos, Elizabeth, N. J. mokyklų vaikučiai, seselių pranciškiečių vadovaujami ir pritariant klebonui kun. J. Simonačiui, sumanę ypatingu būdu sukelti pinigų lietuvių vaikučių, senelių ir ligonių šalpai Vokietijoje. Mokyklų berniukai parūpino dešrelių, mergaitės pyragaičių, kuriuos pardavinėjo ir gavo gražaus pelno — \$75.00.

Neseniai Balf' pirmininkas kan. prof. J. B. Koncius lankėsi Elizabeth. Ta proga mokyklos vaikų delegatė jaunė Eovalina Kaminskaitė įteikė pirmininkui \$75.00 mokyklos vaikučių vardu

Walter J. Dillis

LIETUVOS SPALVOTOS FILMOS

STAMFORD, CONN. Vasario 24 d., 5 val. vak. Liet. Neprikl. minėjimas, Programa įvairi. Kalbės kun. Piktorna. Bus rodomos filmos: Vasario 16 d. vaizdai Kaune su iškilmėmis prie Nežinomąjo Kareivio Kapo, kariuomenės paradas, Laisvės Varpas, kuris suskambės Stamforde. TRENTON, N. J. Vasario 25 d. 6 v. v. Lietuvių Klubo Salėje, 32 Dickinson Street.

BROOKLYN, N. Y. Kovo 11 d. Apreiškimo Parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer Sts. Rengia Liet. Tremtinių D-ja, pilnas skiriamas Liet. Gimnazijai Diepholze šelpti.

LIET. TREMTINIŲ DRAUGIJA RENGIA BROLIŲ MOTUŽŲ-BELECKŲ LIETUVOS SPALVOTŲ FILMŲ R O D Y M ą

Sekmadienį, kovo 11 d., 6 val. vakaro

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALEJE North 5th St. ir Havemeyer St.

Pilnas skiriamas Lietuvių Gimnazijai Diepholze, Vokietijoje, šelpti. Įžanga 75c., vaiksams 25c.

Visi naujai atvykę lietuvių kviečiami pažiūrėti šių filmų, kurios garsino mūsų Lietuvą plačiai išseivijoje ir amerikiečiams, kada mes gyvenom. Nepriklausomą Lietuvą. Mums tremty atsidūrus, šios filmos skelbė žiaurąs okupantų žudymus ir kankinimus, kurie privertė mus palikti savo tėvynę ir gyventi varge ir skurde.

LINDENECIŲ ŽINIAI

Šių metų kovo 4-tą dieną 3-čią val. po pietų Lindene lietuvių svetainėje "Lithuanian Liberty Park", 340 Mitchell Ave. saukiama Amerikos Lietuvių Tarybos Lindeno skyriaus steigiamasis susirinkimas. Visos lietuviškosios visų srovių ir pažiūrų partijos, organizacijos ir visi geros valios žmonės kviečiami kuogausiausiai atsilankyti ir įstoti skyriaus nariais.

Organizatoriai

GREAT NECK, N. Y.

Minėsime Vasario 16

Great Necko lietuvių kolonija Vasario 16-ją minės vasario 25 d. Minėjimas įvyks vietos R. Katalikų parapijos mokykloje salėje. Pradžią 7 v.v. Programoje: kalbės Petras Jurgėla ir Ignas Kazlauskas. Meninę dalį atliks mok. Sof. Jakienės parengti vaikučiai.

Minėjimą rengia vietinis BALF'o skyrius. Rengėjai maloniai kviečia vietas ir apylinkių lietuvių gausiai dalyvauti.

BROCKTON, MASS.

Pradės bažnyčios statybą Sv. Roko parapija mano ne užilgo pradėti statyti naują bažnyčią ir šiam reikalui fonde jau turi apie \$150,000. Kiekvieną savaitę šis fondas kyla ne vien iš parapijiečių šiam fondui skiriamų aukų, bet ir iš įvairių organizacijų gauto pelno nuo pramogų ir pasilinksminimų. Bažnyčios statymu rūpinasi šios parapijos klebonas kun. Fr. Strakauskas.

Jei neturi laiko savo draugams parašyti laišku, nemažiau džiaugsmo jiems padarysi, užsakymas "LAISKUS LIETUVIAMS."

Kaina tik 1 dol. metams. Adresas: "Laiskai Lietuviams", 5541 So. Paulina St., Chicago 36, Ill.

Tel. Market 2-5172

Matthew A. Buyas (Buyauskas)

Laidotuvių Direktorius

426 Lafayette Street Newark 5, N. J.

Tel. POPlar 4110

Charles J. Roman (Ramanauskas) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 1113 Mt. Vernon St. Philadelphia, Pa.

Moderniška laidojimo įstaiga Didelį, gražį koplyčią, ordi salę Pakelėvingsiems suteikiama nakvynė. Viskas nemokamai Kreipkitės dieną ir naktį

Jau 9-ti Metai Kai Visi Klausio--

"Lietuvos Atsiminimų" RADIO VALANDŲ

Seštadieniais, 4:45 - 5:30 p. p.

Stotis WEVD---1330 kil. 5000 w.

JOK. J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. Waverly 6-3325

SAVI, PAS SAVUOSIUS!

SUTVARKOMI BIZNIŲ TAKSAI

Sutvarkom visokios rūšies taksus visų jurisdikcijų: Federaliusi Statu ir Vietinius visiems Statams ir Municipalams Jungtinėse Valstybėse ar Užsienių Salyse.

Visos knygos ir rekordai raportavimui taksu pavieniams, pavienių biznių, partnerystės ir korporacijų mieste ir už New Yorko miesto ekspertiskai tvarkomos advokato Zubawicz, kuris turi teisę praktikuoti bile teisme Jungtinėse Valstybėse ir Federalies Valdžios ir kuris yra patyręs accountant dabar tvarkantis taksus visokių biznių, didelių ir mažų, visoje šalyje ir užsieniuose. Toliau galima daryti ir laisvas. Asmeniški periodiniai ir du-metiniai vizitai yra daromi bile bizniuose naudojant šį patarnavimą visur Jungtinėse Valstybose ir užrubežje.

Prašome kreiptis angliškai ar lietuviškai dėl smulkesnių kas link mano geriausio jums patarnavimo.

RASYKITE:

STANLEY P. ZUBAWICZ (ZUBAVICIUS)

111 Ainslie Street

Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EV 4-3049

Brooklynio Lietuviai Gydytojai

Dr. John Waluk

161 No. 6th Street

Tel. EVergreen 8-9229

VALANDOS:

8-10 ryto

1-2 po pietų

6-8 vakare

Svenstadieniais susitarus

Dr. A. Petrika

(Dantų Gydytojas)

221 So. 4th Street

Tel. EVergreen 7-6868

VALANDOS:

9-12 ryto

1-8 vakare

Penktadieniais uždaryta

Brooklynio Lietuviai Graboriai

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armauskas)

Graborius—Balsamuotojas

Moderniška Koplyčia

423 Metropolitan Ave.,

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—Balsamuotojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499

F. W. Shalins

(Salinskas)

Laisniuotas Graborius

Suteikiam Garbingas

Laidotuves

— \$150 —

KOPLYČIA SUTEIKIAM NEMOKAMAI

84-02 Jamaica Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Tel. NEWton 9-4464

Estate of A. J. Valantiejus

VERONICA R. VALANTIEJUS

Laisniuotas Graborius

GENERAL INSURANCE AGENT

54-41 — 72nd Street

Maspeth, N. Y.

"AMERIKOS" SPAUSTUVEJE

Spausdinami įvairūs

Spaudos Darbai:

- PLAKATAI
- BILIAI
- KONSTITUCIJOS
- KNYGOS
- ŽURNALAI
- VESTUVIŲ KVIETIMAI
- Užleikite pasižiūrėti naujai gautų Wedding Invitations pavyzdžių.

"AMERIKA"

417 GRAND STREET, -- BROOKLYN 11, N. Y.

VIETOS ŽINIOS

Apraiškimo Parapija

— Sekmadienį, vasario 25 d. įvyks Šv. Pranciškaus Tretininkų susirinkimas po Griaudžių Verksmų.
— Gavėnios pamaldos: Graudūs verksmai kiekvieną sekmadienį 3 val. p.p. ir trečiadienį — 7.30 val. vak. Kryžiaus Keliai kiekvieną penktadienį. 7.30 val. vak.

RENGIA LOSIMŲ VAKARĄ

Moteryų Sąjungos 29 kuopa sekmadienį, kovo 4 d., 5 val. vak. Apraiškimo parap. salėje ruošia lošimų vakarą. Valdya kviečia visus atsilankyti. Bus dovanų ir užkandžių.
Korespondentė.

RENGIAMAS FILMŲ VAKARAS

Penktadienį, kovo 2 d., po vakarinių pamaldų šv. Vardo draugija parapiljos salėje rengia filmų vakarą. Bus rodoma filmas "Barabas" iš Kristaus kančios ir antra pasaulinio turinio. Įžanga 50 centų filmos rodymo išlaidoms padengti.

Šv. Vardo draugijos nariai ir visi parapilčiai, vyrai ir moterys, kviečiami atvykti ir pamatyti šias dėmesio vertas filmas.

LIET. KAT. FEDERACIJOS APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Liet. Katolikų Federacijos New Yorko Apkritys susirinkimas šaukiamas vasario 23 d., penktadienį, tuoj po pamaldų 8 val. vakaro Apraiškimo parapiljos salėje, Brooklynje.

Visos šiam apskrityje priklausantios draugijos prašomos atsiųsti į susirinkimą savo atstovus ir užsimokėti už 1951 m. draugijų nario mokestį (po du dolerių metams).

Susirinkime turės būti apsvaryta bei aptarta daug svarbių reikalų.
Valdyba

NAUJA BALF 100-JO SKYRIAU SVALDYBA

Brooklyn, N. Y. BALF 100-jo skyriaus metiniame narių susirinkime vasario 4 d. išrinkta nauja skyriaus valdyba. Ilgamei šio skyriaus pirmininkė p. S. Cerienė Mulks, kuri persikėlė gyventi į Linden, N. J. ir nebesutiko būti renkama, susirinkimas karštai padėjo už sekinimą skyriui vadovavimą. Išrinkta skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkė Izabelė Radzevičiūtė, vicepirmininkas Stasys Vaskys, išdėminkas Petras Minkūnas, sekretorius Vladas Kulpavičius ir finansų sekretorius Ona Tercijonienė.
Skyriaus valdyba pirmoje eilėje nutarė suverbuoti didesnę skaičių narių, kviečiant į BALF darbą kaip senuosius Amerikos lietuvius, taip ir naujakurius.

ATEITININKAI PAMINEJO VASARIO 16

New Yorko ateitininkai vasario 16 d. Apraiškimo parap. salėje suruošė savo tradicinį Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą. Paskaitą, nušviečiančią istorinio lietuvių tautos likimo veiksmus ir dabartinę mūsų pareigą, skaitė Dr. D. Jasaitis. Moksleiviai ateitininkai padėklamavo šiai šventei pritaikintą eilėraščių montažą. Taip pat studentai ir moksleiviai ateitininkai tarp susirinkimo dalyvių Lietuvos laisvinimo reikalams surinko \$90.15.

SALDAINIŲ PALOCIUS

Geriausios rūšies Lengvi Užkandžiai, Kava, Arbata, Hot Chocolate
PUSRYČIAI — PIETOS — VAKARIENĖ — ALUS
Didžiausias pasirinkimas AISKRYMO, namie gaminto iš geriausios smėtonos

Priimami užsakymai įvairiems parengimams

JOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Trumpai iš visur

• **Prel. J. Balkūnas** yra išvykęs pasilsėti į Floridą, bet ir ten "užbėgo nuo vilko ant meškos" — Vasario 16 jam teko kalbėti Liet. Nepriklausomybės minėjime, o sekmadienį šventės proga pasakyti lietuviams pamokslą.

• **Dr. Vl. Jurgelavičius**, išlaikęs anglų kalbos egzaminus, gavo New Yorko valstybėje praktikos teisę. Šiomis dienomis anglų kalbos egzaminus išlaikė taip pat prof. Dr. V. Kanauka ir Dr. O. Vilpišauskienė.

• **Oper. solist. Vl. Ivanauskis** ligoninėje padavė sunki vidurių operacija. Operacija laikoma gerai pavykusia ir ligonis jau įsiai patenkinamai.

• **Kun. V. Dabušis**, buvęs Vokietijos anglų zonos lietuvių katalikų dekanas, neseniai atvyko iš tremties ir apsigyveno Angely Karalienės parap. Brooklynne pas kleb. kun. J. Aleksioną.

• **J. Budrys**, gen. Lietuvos konsulas New Yorke, Vasario 16 proga praėjusį šeštadienį, vasario 17 d., pasakė kalbą per J. Stuko radiją, pasveikindamas lietuvių ir paragindamas nenuilstamai dirbti Lietuvos išlaisvinimo darbą.

PAMATYSIME LIETUVIŲ KLASINĘ KOMEDIJĄ

Ateinanti sekmadienį Brooklynio vaidintojų grupė vaidina J. V. Keturakio 3 veiksmų komediją "Amerika pirtyje". Šis spektaklis yra ypatingai pažymėtinas. Viena, kad vaidinama tasai mūsų dramatis veiklas, nuo kurio pasirodymo pradėjo kurtis mūsų tautinis teatras. Antra, kad šis spektaklis tenka laikyti ypatingai pirmą kartą "Amerika pirtyje" buvo suvaidinta Palangoje 1899 m. rugp. 20 d., taigi šiais metais nuo to įvykio sukanka 50 metų.

Tenka pagirti Brooklynio vaidintojų užsimojimą šia proga suvaidinti tą mūsų klasinę komediją, kuri mūsų kultūros istorijoje turėjo tokios svarios reikšmės. Juk byla dėl jos pirmojo vaidinimo plakaty prisiėjo net prie spaudos laisvės atgavimo.

Gaila, kad autorius mirė tremtyje ir nesulaukė šio reikšmingo sukaktuvinio spektaklio. Bet brooklyniečiams lietuviams malonu, kad savo tarpe turi jo šeimą — žmoną ir vaikus, kurią reikia tikėti, šiame sukaktuviniame spektaklyje taip pat pamatysime.

RUOŠIAMAS LITERATORO VAKARAS

Kovo 11 d., sekmadienį, Brooklynne ruošiamas pirmasis brooklyniečių lietuvių rašytojų literatūros vakaras, kuris įvyks Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu salėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžią 5 val.

Apie šiandieninę lietuvių rašytojų kūrybą kalbės poetas Juozas Tysliava. Su savo naujaisiais kūriniams pasirodys Petras Tarulis, Nelė Mazalaitė, Stepas Zbarskas, Antanas Rimydis, Leonardas Žitkus ir dar keli kiti, kurių laukiama sutikimo.

Dainų programoje dalyvaus keli žinomi mūsų dainininkai, kurių tarpe Vincė Jonuškaitė.

ALGIS J. JURGELA,

Chicago's Universiteto Stipendininkas

Apraiškimo parapiljos narių Elenos Cepinskaitės — Jurgelienės ir LAIC direktoriaus, adv. Kosto Jurgelės, sūnus, Algimantas yra gimęs 1933 m. gegužės 29 d. Brooklyn, N. Y. Šių metų sausio 30 d. jis baigė pirmuoju (iš 286 moksleivių) Jamaica High School, Jamaica, N. Y.

Jo aštuonių semestrų mokslo vidurkis buvo įvertintas 94.8%, ir tuo būdu jis buvo parinktas pasakyti pagrindinę (Valedictorian) kalbą mokslo baigimo iškilmėse. Lankydams Jamaica H. S., Algis buvo garbės draugijos "Arista" išdėminku, grojo mokyklos orkestre ir dūrų orkestre (bassoon solistas), tvarkė organizacijos "polycijos komisijonieriaus padėjėju", ir priklausė eilei organizacijų (Is-panų, Lotynų kalbų draugijoms, ir t.t.). Be to, jis buvo mokyklos leidinių — Hilltopper, Yearbook, Rambler, Sciograph — redakcinių kolegijos nariu.

Gabus jaunuolis "nusinėšė" net šešias dovanas, neskaitant "Valedictorian" titulo. Jis laimėjo "Long Island Daily Press" diena-raščio medalį aukščiausio laipsnio mokinui, Phi Beta Kappa a-lumnų knygą "jaunuoliui, kuris pavyzdgingiausiai vaizduoja Phi Beta Kappa standartus ir idealus", Mokytojų ir Tėvų Draugijos \$5 prizą, Anglų Kalbos Draugijos \$5 dovaną "general excellence for 4 years" pirmu-nui, Amerikos Legijono medalį ir liudijimą gabiausia istorijos ir ekonomikos mokiniui, ir aštuonių semestrų "scholarship certificate".

Sulaukę kelių universitetų stipendijos pasiūlymų, Algis pasirinko University of Chicago. Nuo vasario 1 d. jis jau gyvena Chicagoje.

ATEITININKŲ ŠVENTE

Kovo 4 dieną New Yorko ateitininkai minės Šv. Kazimiero — Lietuvos Jaunimo Globėjo — šventę. Ta pačia proga bus paminėta ir Ateitininkijos 40 metų sukaktis. Apraiškimo parap. salėje 4 val. p.p. įvyks akademija — iškilmingas posėdis. Prof. Simas Sužiedėlis specialiai atvyksta iš Bostono ir skaitys tai progai pritaikytą paskaitą. Akademijos metu eilė moksleivių ir studentų ateitininkų bus priimti tikraisiais nariais ir duos iškilmingą pasižadėjimą. Akademija bus užbaigta plačia menine programa, kurią išpildys ateitininkų meno jėgos.

Plačiau apie šią šventę bus pranešta sekančiame "Amerikos" numeryje.

Ta proga visi moksleiviai bei studentai ateitininkai kandidatai (t. y. dar nedavę priesaikos) prašomi kuo skubiau susisiekti su savo kuopų valdybomis dėl informacijų.

Šventės reikalų šį sekmadienį, vasario 25 d., tuoj po 11 val. pamaldų Apraiškimo parap. patalpo-se šaukiamas specialus moksleivių ir studentų kuopų susirinkimas. Visiems nariams dalyvavimas būtinas.

Studentų ir Moksleivių At-kų kuopų valdybos.

Išnuomojami pigiai vienas ar du kambariai (apšildomi) vienam ar dviem asmenim.
229 65th St., Brooklyn 20, N. Y. (8)
Mr. Garunkštis.

BROOKLYNO VAIDINTOJŲ TRUPE

Pirmojo, lietuviško vaidinimo Palangoje 50 metų sukakties proga

1951 m. vasario mėn. 25 d.

5 VAL. PO PIETŲ

vaidina klasikinę lietuvišką Keturakio 3 v. komediją

"AMERIKA PIRTYJE"

Režisuoja dramos aktorius Vitalis Zukauskas. Dekoracijos dail. C. Janušo.

Vaidinimas įvyks:

UKRAINIAN NATIONAL HOME
216 - 218 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Bilietai iš anksto gaunami pas J. Ginkų, 495 Grand St., "Gabi-
bijoj", 340 Union Ave., Brooklyn, N. Y. ir pas dalyvius.
Kaina 1,75 dol. ir 1,50 dol.

Telefonas: EV 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Gyvenimo vieta

65-43 Grand Ave.

Tel. TWining 4-8087

KLAUSYKIT RADIO!

KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ 11 VALANDĄ RYTO

Tel. VI 8-2532

INCOME TAX

Federal ir State pajamų mokesčių raportų paruošimo, blankų tinkamu-
mo užpildymo, reikalų, malonėkite kreiptis žemiau pažymėtu adresu, kur gausite ir reikalingus blankus (formas).

J. P. MACIULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.

Tel. VIRginia 7-1896

Stage 5-1444

F. GRAY'S ir SŪNUS

KONSTRUKTORIAI

Atlieka mūrinių namų stogų iš-
lytinimą, plasteravimą, šilumą-
izoliaciją, cementavimą ir kt. darbus.

233 MAUDER ST.,
BROOKLYN 4, N. Y.

PARDUODAMI NAMAI IR BIZNIAI

WILLIAMSBURG: 4 šeimų mūri-
nis su 18 kambarių, maudynėmis,
štimu, — 5250.—; 16 šeimų kampinis
mūrinis, nuomos 3400.—, pard. 17.500.
WOODHAVEN: 2 šeimų mūrinis su
10 kambarių, aliejum apšildomas, ga-
ražas—7500.—
MASPETH: 2 šeimų kampinis, mū-
rinis, aliejum šildomas, garažas. —
14.500.

ZINIS

361 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
REpublic 9-1506

Išnuomojami du atskiri apšil- domi kambariai su virtuve.

114 - 43 118th St.,
Ozone Park, N. Y. (9)

Išnuomojamas 5 kambarių butas su virtuve ir vartotais baldais.

31-31 Greenpoint Ave.,
Long Island, N. Y. (8)

Išnuomojamas vyriui apšildo- mas kambarys su virtuve ir bal- dais.

Ozone Park (7)

Išnuomojamas didelis apšildo- mas kambarys su baldais, didele apšildoma virtuve atskirai.

261—52 St., Brooklyn 20, N. Y.
Anna Jarvis. Tel. G.E. 9-8314
(8)

ŠAUNI VAKARIENĖ

Brooklynne, Apraiškimo para-
piljos salėje, šį sekmadienį, vasa-
rio 25 dieną, 6 valandą vakare,
įvyksta Lietuvių Katalikų Dar-
bininkų Klubu narių ir jų bčiu-
lių iškilminga vakarienė su me-
nine programa, kurią išpildys
muz. A. Vismantas su savo dai-
nininkais ir kiti asmenys. Prog-
ramoje bus linksmas "Skersvė-
jis" ir kitų įvairumų. Nepa-
mirškite dalyvauti.

Rengimo Komitetas.

PARDUODAMI NAMAI

su tuščiais kambariais, nebrangūs,
gerose vietose ir prie gero susisieki-
mo.

WOODHAVEN — 2 šeimoms, 11
kambarių, atskiras, arti parko, atski-
rai apšildomas.
2 šeimoms mūrinis, 12 šviežių kam-
barių, geram stovy — \$12.500.
RIDGEWOOD — 8 šeimoms po 5
šviežius kambarius, mūrinis, geros i-
plaukos, arti parko — \$14.500.
3 šeimoms, mūrinis, šviežius kam-
bariai — \$10.500.
6 šeimoms mūrinis su dviem što-
rais, geros iplaukos — \$9.500.
EAST NEW YORK—2 šeimoms, 11
kambarių, geram stovy — \$6.300.
5 akrai žemės prie geriausio Jericho
Turnpike kello — \$3.000.

J. VASTONAS

1008 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. GLENmore 5-7285

Davenport 6-0259

RALPH KRUCH

FOTOGRAFAS

65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

197 Havemeyer Street
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 7-9394

John W. Ansell

LIETUVIS ADVOKATAS

15 Park Row, New York

Telefonai:

Ofiso Tel. Namų Tel.
WO 2-3497 NE 9-568

EVERgreen 7-1423

J. KUMPIKO

ELEKTRO MOTORŲ DIRBTUVĖ

TAISO:
Electro Motorus — Ventilatorius—
Kipimo bei skutimo mašinas—skal-
bimo mašinas ir dulcių sugrūbius.
Garantuotas ir greitas patarnavimas.
105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Lietuvis laikrodininkas

A. ANDRIUSKEVICIUS

245 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

taiso laikrodžius ir juvelinius
dalykus.

Darba atliekamas greitai,
sąžiningai ir nebrangiai.

KAS NORI PIRKTI

namą ir murgičius. Namas
dviem šeimoms, 54-24 69 Lane,
Maspeth, N. Y. Morgičiai \$3.000
ir \$4.500, 6% ir yra geras in-
vestimentas. Pardavimo prie-
žastis — pinigų reikalas naujai
statybai.

Kreiptis: J. Stankus, 84-48
63rd Road, Rego Park, L. I.

Tel. NE 9-5916

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAIS 2 iki 3 VAL. POPIET — WWRL 1600 kc

Gyvuoja virš 20 metų oro bangomis, transliuojama

visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika

(Viešųjų žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t.

Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9293

E. POVILANSKŲ

Baras ir Restoranas

Pulki Salė Seimyninėms Pramogoms

158 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9737

ZUPP'S BAR

MODERNISKAI ISTAISYTA LIETUVISKA UŽEIGA

— NEBRANGU — ir — SMAGU —

Visokių Importuotų gėrimų — VODKOS — KONIAKO ir kitokių rūšių

Jos. Zeidat, Jr. — Savininkas

411 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

TELEVIZIJA KAS VAKARAS

Phone STagg 2-3108

ANTON APPEL

JERSEY PORK

428 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Didžiausias pasirinkimas visokių mėsos
LIETUVISKOS DESROS — SKANUS SKILANDŽIAI

Prašome atsilankyti ir pasitikrinti.

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.

Tel. GL 2-8589

Savininkai: FRANK MILAS

JOHN L. RIMSA

JEI NORITE VAŽIUOTI

Skambinti CYpress 9-7879

Biuras veikia nuo 6 v. ryto iki 10 vak. 7 dienas per savaitę.

TRANSPORTATION BUREAU

2066 Anthony ave., New York 57, N. Y.

HY 7-4554 - 4555

ILARDI CO.

895 Broadway,

Brooklyn 6, N. Y.

PIGIAU, NEGU KADA BUVO

PARDUODAMA!

Televizijos Aparatai